

LÄS OM: blommande ö/öregrunds kuttersmycke/anrikt varv/ådans nya hem/
havets hjältar/djurgårdens fyrskepp

magasin **SKÄRGÅRD.**

sinne/smak/sevärdheter

»Än en gång är en lång mörk årstid över. Har du sett några vårtecken än? Vad är vårtecken för dig? När vintertäcket faller av båten. Blomknoppar som kommer upp en efter en. Ljudet av nyanlända fåglar som sjunger varsin serenad.«

Varsågod!
Magasinet är gratis.

våren 2016

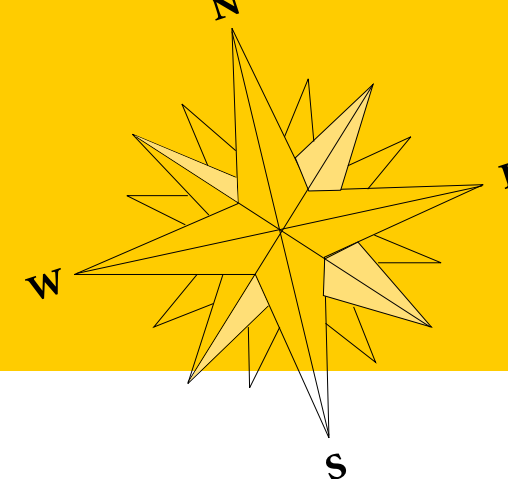
Älskar du skärgården?

Vi äger klippor, skär, fjärdar, vikar och stränder. Vi förvaltar hus som är vandrarhem, stugbyar och krogar. Och det är vi som råkar om jordbruk, gästbrygger, badstränder och allt det andra som så många förknippar med den skärgård som är en så självklar del av livet. Men det är inte så självklart. För om inte Skärgårdsstiftelsen fanns, vem skulle då se till att våra områden var öppna för ett fritt och rörligt friluftsliv?

Vårt jobb är att bevara miljöerna, hålla landskapet öppet och göra skärgården tillgänglig. Vi gör allt från att tömma sopor till att dra upp långsiktiga strategier för att bevara skärgården också för kommande generationer. Vi älskar just det här lilla hörnet av världen som råkar vara Stockholms skärgård. Om du också gör det – stöd vårt arbete. Bli vän.

Krönika

Kryper ut ur idet

Allting tinar. Marken och själen likaså. Vi klarade det. Än en gång är en lång mörk årstid över. Har du sett några värtecken än? Vad är värtecken för dig? När vintertäcket faller av båten. Blomknoppar som kommer upp en efter en. Ljudet av nyanlända fåglar som sjunger varsin serenad. Mitt tidigaste värminne är doften av nyfernissat båtskrov. Ur barndomens vårar då vi putstade på vår Petterssonbåt Gin. Idag känner jag inte den doften så ofta längre. Men minnet väcks till liv när jag får tillfälle att skriva om något gammalt varv. Som i detta nummer – varvet i Gräddö.

Ett annat värtecken ur barndomen var att man grävde en grop i backen så fort tjälen gick ur och spelade kula. Det kom jag att tänka på när Bo Andersson som har tjänstgjort på fyrskeppet Finngrundet berättade om vilka practical jokes som försiggick ombord. Där någon la en kula bakom en byrålåda. Varför då då? Kanske du undrar. För att

vid sjögång rullade kulan fram och tillbaka. Ljudet skapade huvudsbråk hos den utsatte som fick svårt att sova den natten.

Ett typiskt värtecken som tyvärr börjar försvinna, är ljudet av gudingarnas A-oooooh och ådornas kuttrande svar. Vi försöker att hjälpa ejdrarna. Fågelvännen Roine Karlsson har byggt ejderhus å la norsk förlaga och satt ut på ett litet skär där fåglarna brukar häcka. Det är också ett värtecken. Ett annat är att isen spricker. Det har en del skridskoåkare fått erfara kan ske på bara några timmar, mitt under färd en strålande vårdag. Vilken tur att sjöräddningen finns.

Sist men inte minst – ett typiskt värtecken är att Magasin Skärgårds vårnummer kommer ut. Det du håller i din hand. Där kan du hitta fler bevis på att vår bästa tid är nu. Håll till godo. Angenäm läsning. / REDAKTÖREN

»Mitt tidigaste värminne är doften av nyfernissat båtskrov. Idag känner jag inte den doften så ofta längre. Men minnet väcks till liv ... «

En kamin som heter **OVE**

Vad har vi som inte andra erbjuder?
– Vi har en insats för alla öppna spisar

Spisdoktorn
Brasvärme Sthlm

Vi har även; Pergola • Solarventi Luftsolfångare • reservdelar till vedspisar • hämtlager med skorsten m.m.

Ritar slingan 11, Arninge Täby • 08-540 203 95 • www.spisdoktorn.com

Fakta **ADAM O EVA**

Kring växtens svenska namn finns två teorier. Enligt den ena kommer namnet av att den har två färgformer, morfer, som oftast förekommer tillsammans. Enligt den andra teorin beror det på att formen på rotknölna är människolik. Rotknölna har olika färg, årets är ljusa och fjolårets är mörka. Ur den mörka fjolårsknölen växer den röda blomman och ur årets ljusa knöl växer den blekt gula. Vilken färg som är Adam respektive Eva är fortfarande oklart.

Källa: Naturhistoriska Riksmuseet.

Möt »jordens första kärlekspar«

Vem sa »möt våren i Paris«? När vårens lustgård finns på närmare håll. Nämligen nationalparken Ängsö mitt i Roslagen. I hänryckningens tid prunkar en hel äng av orkidéer. Adam och Eva. Romantiskt så det förslår.

TEXT: Josefin Ekberg FOTO: Roine Karlsson

– «Oj, oj, oj» kallar vi ängen. Det är vad folk brukar säga när de kommer fram, berättar Viktor Lund, vår vikarie-
rande unge guide den här dagen.

Ängen är inhängnad. Viktor förklarar att det beror på problem med folk som slog sig ner med picknickfilten mitt i blomhavet. Hänryckt, förförd, fascinerad, förtrollad och betagen knäböjer gruppen för att föreviga blomsterprakten med sina kameror och smartphones. Det finns inte ord nog att beskriva sinneas reaktion vid åsynen av de oräkneliga rara orkidéerna. Lila och ljusgula. Döpta efter jordens första kärlekspar.

Vi har nått vandringsens höjdpunkt. Målet för vår »värmötarresa«. Det som vi har fantiserat om och planerat i flera år. Att möta våren på Ängsö – »Adam och Evas blommande paradiset«. Äntligen kommer vi till skott och kliver på turboten vid Östanå färjeläge norr om Åkersberga. Stort sett dagligen vår och sommar kör Blidösundsbolaget båtturer från Strömkajen i Stockholm. Men det går som sagt också bra att hoppa på från Östanå. Redan båtresan ut blir spännande med alla öar som passeras. Som Kyrkogårdsön med Siaröfortet till exempel. Ombord finns ett café men inte på Ängsö – då får man ha med sig egen kaffekorg.

Ängsö är en välbesökt ö. Men det finns varken servering, vandrarmat eller kajakuthyrning, som på andra populära turistmål. Nej, här är det naturen som lockar. Enbart. Och det räcker gott och väl. Vi kliver av vid bryggan i Hemudden och möts av ett fint Naturum med en utställning om nationalparken. Här finns också rastbod, toalett, sopstall, informationstavlor och rastplatser. En nyhet för i år (läs: 2015) är att man har iordningställt en tältplats på ett lämpligt område. Vilket inte var tillåtet förut då det rådde totalt tältförbud. Vad skönt att det går bra att sova kvar. För man har att

»Vissa arter trivs bara i marker som betas eller slås. Många slåtterängar och betesmarker har växt igen på andra öar. Vilket gör arterna på Ängsö än mer unika och skyddsvärda.«

göra om man ska upptäcka allt. Här har det räknats till över 400 växtarter.

Vi nöjer oss med att gå en guidad vandring. Den här gången. Blivande marinbiolog Viktor Lund står med en krokig käpp under ett träd och samlar ihop oss. Biljetter köpte vi på båten. Vi får en introduktion och följer i samlad tropp efter Viktor på den markerade stigen. Han ger oss två viktiga regler.

Ni får inte gå utanför stigen och inte plocka några blommor.

Lätt att komma ihåg.

Slåtter och bete

Vår vandring leder oss till både blomsterprakt, gärdsgårdar och en air av histori-

ens vingslag. Ett av de första stoppen blir vid en gammal gård där torparen bodde.

Äldsta byggnaden är från 1720-talet, berättar Viktor.

Den siste torparen hette Carl Edward Carlsson. Han blev mer eller mindre oönskad sedan Ängsö blivit nationalpark. »De lärde« hade en tro att naturen mädde bäst om den inte brukades och trampades av boskap. Nationalparkerna skulle vara förvildade och lämnas orörda. Vilket var ödesdigert för Ängsö som fått sin unika flora tack vare böndernas slåtter och bete.

Den stackars torparen blev motarbetad och flyttade till slut. Efter femtio år på ön. Ängsös vackra ängar och hagar

Viktor Lund är vår »blomsterguide« idag.

Hundar är välkomna om de är kopplade. Man kan ta sig hit med reguljär turboat, taxibåt eller egen båt. Det finns två naturhamnar.

Majvivan blommor i maj-juni.

vårens **UFLYKTSTIPS**

arbete som läggs ner för att rädda blommor och växter så att de ska trivas.

I april fagas det. Då tas eklöven bort. Annars kväver övergödningen växterna, förklarar Viktor.

425 arter

Vi går längs med Långängen som tidigare var ett sund som delade Ängsö, eller »Eng till höö« som ön då hette, i två delar. Efter ängsmarkerna uppenbarar sig en betad ekskog. Tolv kor från Väddö

brukar frossa på oönskade skott och vilket skapar denna »naturliga park«. På ekar som självdött trivs allsköns rara insekter. Därför får döda trädstammar ligga kvar på backen, förklarar Viktor.

Vi får veta att det har räknats till 425 arter på Ängsö och att grannön bara har 175. Viktor visar oss hur en myskmadra ser ut. En giftig medicinalväxt som man kan smaksätta sitt te med. I lagom dos. Den lär ha både vätskedrivande och lugnande effekt. På vår vandring får vi mycket ny

kunskap om blommor och, inte bin dock, men till exempel får vi lära oss att det finns 90 olika sorters smörblommor (!). Oj, det måste vara svårt att se skillnad på. Vi får även se hur en hamlad lind ser ut och får veta varför man hamlade träd. De beskurna grenarna blev foder åt djuren.

På relativt kort tid blir vi fullmatade med botanisk kunskap. Vi känner vördnad och respekt för stora älderdomliga ekar liksom för små nästan osynliga växter. Att vistas en dag i maj på Ängsö gör att man längtar tillbaka snart igen. Det får nog bli en tradition – att möta våren med Adam och Eva. 🐦

växte igen alltmer, tills botanikern Lars-Gunnar Romell dök upp som en räddande ängel och fick syn på förfallet. Ett åtgärdsförslag togs fram och man började röja sly och gran. När Lars-Gunnar ett tiotal år senare återvänder, möts han återigen av vanvård och lyckades rädda Ängsö än en gång. Därför kallas han »Ängsös räddare«.

Vissa arter trivs bara i marker som betas eller slås. Många slätterängar och betesmarker har växt igen på andra öar. Vilket gör arterna på Ängsö än mer unika och skyddsvärda.

Viktor stannar till vid platser där några av dessa rariteter växer. Han visar oss majvivan, rosettjungfrulin, tandrot och spenört. Och många andra arter. Inte bara intressanta att studera, de har häftiga namn också.

Första nationalparken

Viktor berättar också om »Adamskan«, en fattig änka som tvingades försörja sig och de tre barnen helt själv efter att maken drunknat.

Hennes man Adam gick ner sig på isen, berättar Viktor.

»Adamskan« hette egentligen Carolina. Inte Eva vilket skulle passa bättre med tanke på orkidéerna. Hon blev känd i trakten för att göra den »godaste surmjölken« och tillverkade också en handsalva av spenörten som hon sålde till arbetarna på Högmarsös Varv. Det påstods också att hon kunde bota sjukdomar med hjälp att två så kallade lyrtallar, det vill säga tallar där toppen brytits av så att det bildats två toppar. Ena tallen skulle bota engelska sjukan och den andra övriga sjukdomar. Sas det. Carolina var trots sina begåvningar och trollkonster väldigt fattig och nödgad att tigga. Hon dog i torpet vid Svartviken år 1899. Tio år senare blir Ängsö en nationalpark. Landets första till och med.

Man klubbade igenom det före lunch och de andra nationalparkerna efter lunch. Därför blev Ängsö nummer ett, berättar Viktor.

Han beskriver vilket mödosamt

FOTO: KICKSTART UTÖ

Träningshelg på Utö

Den 7-8 maj blir det "Kickstart Utö" på Utö Vårdshus för andra året. Träningshelgen bjuder på många olika träningsformer som crossfit, zumba, löpning, yoga och SomaMove (en holistisk fysträning) samt föreläsning med styrkelyftare Linda Vixner och skaparna till Utös swimrun Ö till Ö Mats och Jesper Andersson. Initiativtagare är ålöben Anna Blomlöf och utöbon Madeleine Lindohf. Information och anmälan till Utö Vårdshus 08-504 20 300, bokningen@utovardshus.se.

Constantias seglatser i sommar

Solnaskutan t/s Constantia seglar 13 juni-4 augusti Göta Kanal, Bohuslän, Göteborg-Hobro, Nordisk Seglats I & II, Göteborg-Nyborg och Fyn Rundt. Hela programmet på www.constantia.se

FOTO: STIFTELSEN SOLNASKUTAN

Visste du att... Östersjön kallas »Eystrasalt« på isländska?

BLI FÅNGAD AV SIARÖFORTET
En egen ö mitt i farleden med boende i vackert trähus från 1916, nybyggd toppfräsch konferenslokal, charmig vedeldad bastu och ett eget Fort! Boka nu för fest eller möte. Öppet maj-oktober. Läs mer på www.blidosundsbolaget.se eller ring 08-24 30 90.

Blidosundsbolaget

Pensionat Villa Dagmar
FURUSUND

Rum, café
sommarloppis
galleri

Välkomna!

070-757 57 46 • 076-212 98 97
facebook.com/villadagmar
villadagmar.se

Vaxholms Hembygdsgårds Café

Här njuter du av god mat och dryck och en otrolig kakbuffé med hembakat av alla de slag. Kaffe från Vaxholms eget rosteri, öl, vin och champagne. Du sitter på första parkett vid havet och kan bara njuta av atmosfären av lugn, båtar och havsluft. Vi finns i Norrhamnen i Vaxholms äldre bebyggelse.

Trädgårdsgatan 19 • 08-541 319 80
www.facebook.com/vaxholmshembygdsgardscafe

Vi kan södra skärgården

DALARÖ
skärgårdsförmedling

Specialister på fastigheter i Stockholms södra skärgård
08-501 518 80, www.dalaroskargard.se

ROSLAGEN – THE COASTAL COUNTRYSIDE OF STOCKHOLM

BOKA NÄSTA ÄVENTYR OCH SEMESTER I ROSLAGEN

- Aktiviteter – paddla, fiska, cykla, vandra
- Äventyr – sälsafari, bionsafari, kosafari
- Evenemang – teater, musik, festivaler
- Boende – stuga, vandrarhem, hotell
- Skärgårdsutflykter i hela Roslagen

Välkommen att boka på www.roslagen.se eller med personlig service tel 0767-650 660 info@visitroslagen.se

Boka ditt Roslagen!

visitroslagen

Flytta till en modern skärgårdsdröm

Rindö Hamn
VAXHOLM

KANSLIHUSET MED INFLYTTNING HÖSTEN 2016

Gör din intresseanmälan på: www.rindohamn.se

Rindö Hamn fortsätter att blomstra. I Kanslihuset skapas 15 unika bostadsrätter för dig som uppskattar ett exklusivt och bekvämt boende. Genomtänkt design och omsorgsfullt utvalda material kombineras med gamla värden som högt i tak, praktfulla fönster med stort ljusinsläpp och djupa fönsternischer.

I Rindö Hamn behöver du inte välja mellan en aktiv fritid och ett bra boende. Det är en levande skärgårdsidyll med skola och barnomsorg, en marina, utegym och tennisbana och flera småföretag. Allt på ett bekvämt pendlingsavstånd till Vaxholm och Stockholm.

Från Rindö Hamn når man Vaxholm med bil på 15 minuter och Stockholm på 45 minuter från både norr och söder. SL trafikerar Rindö Hamn och Waxholmsbolaget lägger till vid Grenadjärbyggan.

VASALLEN • www.rindohamn.se • www.facebook.com/rindohamn

A-K's
Present & Hemtextil

Gardiner, hemtextil, presentartikel och mycket mer...

Öppettider:
Mån-Fre 10-18, Lör 10-14
Drottninggatan 2,
Östhammar
Tel 0173-212 04
Varmt välkomna!

SJÖKROGEN
ÖSTHAMMAR

Välkommen till
Östhammars skärgårdskrog
SOMMARÖPPET ALLA DAGAR
Sjötorget 2, 0173-730 770

Öregrund/Östhammar »Grannstäderna vid havet«

Namnet Östhammar består av den fornordiska ordet »hamar« som betyder stenig backe. Staden omnämns första gången 1368 då den fick sina stadsprivilegier. I slutet av 1400-talet hade farleden till Östhammar blivit så grund att borgarna anhöll om att få flytta till Öregrunds näs. Vilket bifölls och staden Öregrund föddes. Namnet betyder »grusgrundet« och antas syfta på Dummelgrundet utanför hamnen.

Eds Trädgård
Östhammar

Rosor Buskar Perenner Häckväxter
Frukt- och Prydnadsträd Krukor m.m.
Trädgårdsrådgivning Planering
Anläggning Besöksträdgård & Café

edstradgard.se 0736 17 18 17 Facebook

ÖREGRUND
VARVSVÄGEN 2
Arronet MARINBUTIK OCH
MÄRKESVERKSTAD

Ett besök hos oss lönar sig!

Vattenskoter från Sea Doo
ATV från Can Am
Båtar från Arronet
Båtmotorer från Honda Marine
Båtmotorer från Suzuki Marine
Båttillbehör med sortimentsgaranti
Båttrailer och släpvagnar

Vinterförvaring av båtar inomhus och utomhus!

BAT & TRAILER SUZUKI MARINE SELWOOD HONDA MARINE
GARMIN can-am

Arronet ALUMINIUMBÅTAR
TEL +46 173 46 590
butik@arronet.se, www.aronet.se
Öppet må-ti 8-17, on-fr 8-18, lö 10-14

**VI PRESSAR INTE
BARA SLANG, VI KAN
HYDRAULIK OCKSÅ!**

Butiksförsäljning i Roslagen: Gammelbygatan 18 i Östhammar
www.parkerstore.com/se • www.industrihydraulik.se

Parker Store INDUSTRI HYDRAULIK AB

Årets Företagare
i Östhammar 2014
aföretagarna

DELKA
Ditt stängsel- och staketproffs

Försäljning
Montering

- Projektering
- Konsultation

DELKA.SE - 0173-230 77

Kom in
så hjälper vi dig
med färg, tapeter,
kakel, klinker
och golv

facebook.com/NIDosthammar
Instagram: nordsjo_osthammar

Roslagens Golv AB
Energivägen 1, Östhammar
Tel: 0173-212 35
Öppet: Vard 7-18,
lörd 9-14
www.nordsjoideesign.se

Nordsjö
Idé&Design

Visste du att ... Öregrund räknar sin tillvaro som stad från 1491 och är ursprungligen en koloni från Östhammar.

Vi möblerar sommaren!
Sommarmöbler från **Outback**

Karlavagnen
Bredvid Granngårdens utemarknad
Östhammar
070-687 18 76

Fredagsmys
Prova vår fredagspåse!

Räkor, egengjorda röror, tillbehör samt efterrätt.

Beställ före tor kl 11. Hämtas fre kl 15.30-17.30
Grepén Marin i Öregrund, Kärrdalsv. 23

Pris **195:-**
/påse

SKÄRGÅRDS CATERING
info@skargardscatering.se • Jenny 073 971 51 12
www.skargardscatering.se

WETSERÄ

WETSERÄ ÄR I DAG SVERIGES ENDA OCH ÄLDSTA SEGLANDE RÅSEGLARE. Hon byggdes 1891 på Vikens varv i Helsingborg och gick med last ända fram till mitten av 1950-talet. 1959 köptes hon och flyttades till Strandvägen i Stockholm där hon byggdes om till fritidsbåt. 1987 fick hon ny ägare och lades vid kajen i Östhammar. 2010 köptes hon av Wetseras vänner i Öregrund. Skutan är uppkallad efter baronessan Maria Vetsera som dramatiskt tog sitt liv i det så kallade Mayerling-dramat 30 januari 1889.

Dieselmotor: 135 hästkrafter

Maxhastighet: 8 knop

Segelyta: cirka 300 kvadratmeter

Längd: cirka 21 meter

Bredd: 5,55 meter

Djupgående: 1,90 meter utan last

Info om Wetseras Vänner finns

på www.wetsera.se

Kuriosa: I Sverige finns idag endast två kvinnor som bär namnet Wetsera och ingen man. Vad namnet betyder är okänt.

Förfallen skuta förförde Öregrundare

Länge låg den nu 125 år gamla råseglaren lämnad till sitt öde i Östhammar. Wetsera var i skriande behov av renovering. Tills några i Öregrund föll för den bedagade skönheten och beslutade sig för att rädda henne.

TEXT O FOTO: Eva Fischer

Många är fartygen som troget seglat över Ålands hav från Roslagens skärgård – en av dem är Sveriges äldsta råseglare,

Wetsera. Efter att ha legat i hamn i Östhammar i princip bortglömd, blev läget akut. Antingen skulle hon skrotas eller säljas. En grupp entusiastiska öregrundsbor tog henne under sina vingar. Med målet att få tillbaka Wetsera i ursprungligt skick.

– Jag såg annonsen på Blocket och kände att hon måste räddas. Det skulle vara en historisk förlust om hon hade skrotats, berättar Björn Björebäck, ordförande för Westeras vänner.

Efter att frågat runt bland vänner och bekanta bildade Björn tillsammans med åtta andra sjöfarts- och historieintresserade, föreningen Wetseras vänner. Gruppen enades om att överta Wetsera och formade ett projekt för att få tillbaka henne i ursprungligt skick. Våren 2010 bytte segelskutan Wetsera både ägare och hamn.

– Det var en häftig upplevelse att starta motorn och tuffa ut från kajen i Östhammar. Det var en del som inte trodde att hon skulle ta sig ända fram till Öregrund, men det gick hur bra som helst, säger Björn.

Fem timmar tog det för henne att nå Öregrunds hamn.

Samlas varje söndag

Målet för föreningens medlemmar är att få Wetsera i fint skick igen och att kunna föra vidare kunskaper och intresse för segelskutorna till nästa generation. De två första somrarna låg Wetsera

Björn Björebäck är eldsjälen bakom Wetseras Vänner.

»Det var en del som inte trodde att hon skulle ta sig ända fram till Öregrund, men det gick hur bra som helst.«

i Öregrunds hamn, där hon snabbt blev ett fint smycke i stadsbilden.

För några år sedan beviljades Wetseras vänner pengar från Leader, som stötar landsbygdsutvecklande projekt.

– Bidraget gjorde att vi kunde projektanställa Magnus Lagerkvist, tidigare riggansvarig på Briggen Gerda, för att renovera Wetsera, berättar Björn.

För att möjliggöra byte av spant och bordläggning har Wetsera under de senaste åren stått på torra land vid Grepen Marin i Öregrund.

– Varje söndag samlas frivilliga krafter från föreningarna för att hjälpa till med renoveringen, berättar Björn som gärna välkomnar fler arbetsvilliga händer.

Till dags datum har cirka 30 ton ek

som sågats, staplats och torkats använts till att renovera Wetsera. Wetseras Vänner vill engagera unga och gamla i projektet och ser gärna att fartyget blir en angelägenhet för alla öregrundsbor.

– Vi har 85 medlemmar idag och behöver bli fler. Wetsera är i behov av en omfattande renovering och för att lyckas med det behöver vi förutom pengar även resurser i form av material, utrustning och kompetens, hälsar Björn.

Inom snar framtid hoppas han att skeppet ska kunna flyttas från Grepen Marin till hamnen i Öregrund igen.

– Dels för att hon pryder upp stadsbilden och dels för att kunna marknadsföra föreningen och vårt arbete med att renovera henne, säger han. 🐦

Nya hemmahamnen i Öregrund.

Sjönära boende

Det planeras för en jättesatsning med attraktivt boende, småbåtshamn, varv, äventyrsparke och andra verksamheter på Karlholmstrands forna industriområde. Det ligger cirka en mil norr om Skärplinge i Upplands norra skärgård. Man skissar på cirka 200 bostäder av varierande storlek. Både lägenheter, villor och radhus. Samt restaurang, hyreslokaler och övervakat båtgarage. Mer info på karlholmstrand.se

Boktips
Årets vänbok

TITEL: Skärgården. Vägvisare från Örskär till Landsort
TEXT O FOTO: Ulf Sörenson
FÖRLAG: Balkong Förlag
ANTAL SIDOR: 416
ISBN: 978-91-85581-99-3

En guide till skärgården

Skärgårdsstiftelsens vänbok i år heter »Skärgården – Vägvisare från Örskär till Landsort« och är en guidebok av Ulf Sörenson. Boken vill inspirera till upplevelser bland skärgårdens mer än 30 000 öar – från innerskärgård till yttersta havsbandet. Det är ett ölandskap med få motsvarigheter i världen som beskrivs. Vårdkasas, labyrinter och medeltida segelledder presenteras i särskilda temarutor, liksom författare, konstnärer och musiker – och hur man roade sig förr i skärgården. Boken är rikt illustrerad med över 700 bilder och 40 kartor som prickar in utflyktsmål i hela skärgårdsområdet.

Visste du att ... »spring« betyder förtöjningslina?

Forsmarks Wårdshus

I detta vackra 1700-talsbruk ligger Wårdshuset med stor uteservering mot Bruksdammen.

Giftastankar? Boka ert bröllop hos oss.

Enkel och dubbelrum i gamla betjäntflygeln och tvätthuset.

www.forsmarkswardshus.se Tel 0173-501 00

PERSSONS

SCHAKT & ENTREPRENAD AB

0705 627282

www.perssons-schakt.se

DIN SJÄLVKLARA TOTALENTREPRENÖR

GRÄVMASKINER FRÅN 5 - 22 TON
LASTBILAR & LASTMASKINER
GRUS-, JORD- & SANDTRANSPORTER

**INGET JOBB ÄR FÖR LITET,
INGET JOBB ÄR FÖR STORT**

VI UTFÖR: MARKARBETEN
från råmark till färdig grund

TOMTPLANERINGAR
stöd murar & plattsättningar

ENSKILDA AVLOPP
& avloppsanläggningar **M.M.**

Basta var du vill, när du vill!

Ta med bastun i båten till favoritkobben eller slå upp hemma på stranden, tomten eller bryggan. Överallt där du får tända en grill kan du sätta upp en mobil bastu från Mobiba. Du behöver varken bygglov eller tillstånd från grannar.

Nyhet! Nu även flytbryggor och bastuflottar!

0708-11 08 88 • info@mobiba.se • mobibasverige

Öregrund

– staden vid havet

Där havet öppnar sig ligger idyllen Öregrund – en av Sveriges bäst bevarade trästäder och ostkustens enda stad där man kan se solen gå ner i havet. Öregrund anlades 1491 och blev en viktig sjöfartskonkurrent till Stockholm. Den lilla staden blev sedermera känd som populär kurort.

Guldkorn

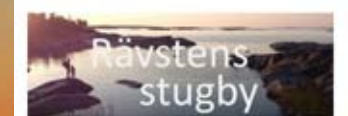
Solnedgången i havet / Stadsvandringar / Hembygdsgården med Sjöfartsmuseet / Medeltida stenkyrkan och klockstapeln / Fyrskippet Västra Banken / Strandpromenaden med Societetshuset / Badortsdagarna / Tallparken med utsiktsplatser, sandstrand och klippor

ÖRSKÄRS FYR

Vandrarhem & Servering
Roslagens nordligaste utpost.
boka@orskarsfyr.se
www.orskarsfyr.se

Inredning & leksaker
i hjärtat av Öregrund
www.fardigshuset.se

Stugbyn i skärgården
0173-360 18, info@ravsten.se
www.ravsten.se

Bed & Breakfast
0173-302 20, 070-316 59 99
www.uddensbb.se

Förmedlar boende, hyr ut kajaker,
cyklar mm. 070-280 54 42
www.bokajak.se

Lägenhetshotell –
Konferens - Vandrarhem
med de sköna sängarna
0173-302 00
www.epokgarden.se

Strandgatan 30, Öregrund
010-741 27 30
Mån-fre 9-19 • Lör 9-17 • Sön 10-17

Oasen mitt i stan
1700-tals miljö
0173-300 65
www.klockgardenoregrund.se

Hotell, restaurang, konferens, bröllop
0173-316 00
www.strandhotellet.nu

0173-133 64 www.sundboden.se

En lifestylebutik för honom & henne
Hamngatan 10
www.muskotfashion.se

Snesslinge
0173-140 04, 070-576 96 41
www.nystromsmotor.se

16 kreatörer
1 gammal nedlagd bank
Hantverket i Öregrund
Helgöppet fr.o.m. Påsk 11-16
Sommaröppet varje dag 18/6-14/8
• Strandgatan 8 •
• facebook.com/hantverketoregrund •
• 073-151 10 05 •

MW
FORMLYCKA
INREDNING • PRESENT
www.formlycka.se • 073-352 13 33

Följetong Del 3

Omöjligt är ett hjärnspöke

AV Eva Kullgren

Resumé: Mitt i livet tog Eva Kullgren beslutet att skaffa sig en segelbåt. s/y Olina och ge sig ut på världshaven. Ensam. Hon trotsade alla olyckskorpar och lärde sig mycket. Ett äventyr som varade i fem år. Ombord skrev Eva sin första bok »Omöjligt är ett hjärnspöke«. Här följer fjärde delen ur följetongen.

Seglatsen längs Turkiets kust mot Kas var enastående vacker och jag var så lycklig över att vara till havs igen. Det märktes att Olina kände likadant. Olina klöv vågorna elegant, delfinerna simmade ikapp med oss och ännu en gång fick jag den där mäktiga känslan »havet och jag». Om jag någonsin tvivlar över vad jag egentligen håller på med, kämpandes med naturkrafterna och med det största problemet – att få ekonomin att gå ihop – behöver jag bara visualisera en av dessa perfekta seglatser och allt känns rätt igen. Jag älskar när Olina håller stabil kurs och jag kan sitta i fören och dingla med benen eller vid mastfoten. Det skulle vara befriande med en autopilot och jag önskar att jag hade en, men jag skulle nog bli lite lat och slö.

Resan till Rhodos gick kanonbra och jag såg redan ön avteckna sig mot himlen när vinden helt plötsligt utan förvarning började vrida. Jag hann precis reva stören, rulla in lite på genuan, sätta på mig en flytoverall och plocka fram lite mat innan ovädret kom. Det vinade och ven i arton timmar och det var inte klokt att gå nära kusten. »Fan ta dig, Eolo!» Jag är så nära», svor jag men inte

hjälpte det. Tålamod. Det enda man kan göra är att vänta. Till slut mojnade det så pass att jag kunde gå in i hamn och lägga till. Alla började högljutt ställa frågor men med gester visade jag hur trött jag var och gick och lade mig. Jag vet inte hur länge jag sov men när jag vaknade och gick upp på däck hittade jag en påse knuten vid masten. Den mest underbara påse som någon, jag vet fortfarande inte vem, hade fyllt med: bröd, oliver, frukt, kycklingben, ost, mandlar, krämig yoghurt, vin och andra små läckerheter. Det var som om denne någon stått framför kylan och tänkt »Oh, hon kommer att gilla lite av det här och det där». Jag kände mig varmt välkommen i Grekland.

Olina hissade en ny gästflagga, ett nytt språk att lära och nya seder och bruk att ta del av. Kanske är det just det som resandet handlar om, att tränga in bakom turistkulisserna och låta en liten bit av andra människors hjärtan nå ditt. Vi är alla olika men ändå lika sårbara och humana. »Same, same but different.» Olina seglade västerut mot Kreta. Jag hade ett viktigt möte, mina barn skulle komma på besök, men jag kom fram i god tid och hann till och

med skura och luften den fuktiga båten. Det är helt otroligt vad fukten kryper sig in och om man inte är på sin vakt kan det mögla. Mina barn gav mig ett fantastiskt påskägg med en GPS och ett par babysockor i. Jag skulle bli mormor!

På Kreta fastnade jag lite. Det är lätt hänt i mitt fall. Den här gången träffade jag några roliga kvinnor från den amerikanska militärbasen som jag umgicks med. De var mycket intresserade av att höra om min resa och när jag berättade några anekdoter om min eviga kamp med motorn så skratade de förstås, för att om jag någonsin skriver en bok om mitt mekande så blir den utan tvivel mycket underhållande. Skratten förbyttes till oro och de var inte nöjda förrän de skickat en mekaniker från basen till Olina. Jag berättade hela sanningen om alla små underligheter min motor haft för sig på sista tiden och visade honom mitt största orosmoln, nämligen den majonnäslignande oljan. All information jag samlat visade på att det var cylinderlockspackningen som behövde bytas ut. Han bekräftade min oro och tillade att hela motorn måste lyftas ur och »byggas om». Min motor fick en dödsdom. Mekanikern sade att motorn kunde hålla mellan en dag och en vecka. Jag hade inte råd med den dyrbara reparationen. Vid den här tidpunkten skalade jag potatis mot mat på en beachrestaurant.

Jag bestämde mig för att bara använda motorn i yttersta nödfall. Olina och jag seglade zick-zack genom Cykladerna hela vägen upp till Aten. Jag lärde mig massor om hur man seglar i trafikerade hamnar och lägger till utan att använda motor. Jag kom till Aten under valen 2012 och landet genomled en fruktansvärd kris. En man hade tänt eld på sig själv i protest mot fattigdomen. Det som en gång

»Min motor fick en dödsdom. Mekanikern sade att motorn kunde hålla mellan en dag och en vecka. Jag hade inte råd med den dyrbara reparationen. Vid den här tidpunkten skalade jag potatis mot mat på en beachrestaurant.«

Fakta:

Vill du boka Eva Kullgren som föreläsare och/eller köpa boken »Omöjligt är ett hjärnspöke. Stockholm-Gran Canaria« samt efterföljaren om resan Kanarieöarna till Puerto Rico? Maila till eva7seas@yahoo.se eller ring på 072-835 43 01.

TIPS! Söndag den 10 april klockan 15 kommer Eva Kullgren till bygdegården i Gräddö och föreläser om sin segling. Mer info på www.radmanso-bygdegard.se

Vad har hänt här? Läs den spännande fortsättningen ...

varit demokratins vaggå förvandlades till dess grav.

Innan jag gick genom Korintkanalen bytte jag olja. Ekot av Olinas gamla dieselmotor lät utomordentlig när hon tuffade mellan de höga väggarna. 76 meter på den högsta punkten. Den dagen dog inte motorn inte och jag fick en känsla av att den nog skulle stå pall ett bra tag till. Direkt efter kanalen gick jag in i hamn och där stannade jag en vecka på grund av dåligt väder. Olina låg långsides vid bryggan, stora vågor bröt in hela veckan och det måste vara anledningen till att rodret gick sönder. När jag äntligen skulle lämna hamnen och var nära utfarten och vågbrytaren kände jag hur rorkulten inte svarade. Motorn var på men inga segel uppe, Olina ville bara backa åt fel håll. Jag fick panik och trodde att vi skulle slungas upp mot vågbrytarens cementblock. Men som tur var kom jag ihåg att jag läst eller hört någonstans om någon som använt en hink att styra med. Sagt och gjort. Hinktricket räddade Olina och vi kom runt och kunde ta oss tillbaka de få men farliga metrarna tillbaka till bryggan.

Problem igen. Först förstod jag inte vad som hänt och hittade ingen information om roderkonstruktionen, men en pojke som dök ner lyckades se att staget som

»Olina ville bara backa åt fel håll. Jag fick panik och trodde att vi skulle slungas upp mot vågbrytarens cementblock. Men som tur var kom jag ihåg att jag läst eller hört någonstans om någon som använt en hink att styra med ... «

kopplar samman roder och rorkult var brutet. Olina måste komma upp på torrlan igen och få rodret svetsat. Ännu en dyrbar historia, men jag lyckades övertala en man från industrihamnen bredvid att hjälpa mig till ett billigt pris. Det var första gången han tog upp en segelbåt. Vi gjorde det på en parkeringsplats mitt bland alla bilar. Alla, jag menar verkligen precis alla, kom med synpunkter på hur det skulle göras. Ett av de ögonblick då dolda kameran skulle ha gjort succé.

Då var jag extremt nervös. Men nu kan jag skratta åt det. Rodret svetsades fast igen men jag tvivlade på att det skulle hålla så värst länge. Jag ville få ett hål borrat i rodret för att fästa en säkerhetslina. »Varför då?» »Bara ifall att det går av igen«. Svetsaren var inte särskilt

smickrad över att jag inte litade på hans lagning. Jag insisterade på ett hål och dessutom var det ju jag som betalade. Så vitt jag kunde förstå hade kranföraren kört ut kranen utan tillstånd och han tittade hela tiden stressat på klockan. Kranföraren sade till dem att bara borra ett hål åt mig, för att han måste åka. Hädanefter seglade jag omkring med en tjock tamp på vardera sidan vilket troligen saktade ner mig betydligt, men som ingav trygghet.

Nu var jag i Adriatiska havet och det skulle ha varit underbart att segla upp till Kroatien men vintern hade varit lång och kall. Jag var fast besluten att ta mig till Kanarieöarna till nästa vinter. Jag var på väg till Korfu för att möta upp några vänner och eftersom det var stiltje satte

jag på motorn som ju fungerat alldeles utmärkt i Korintkanalen men nu började den hosta. En elak hosta. Rök kom ut och jag förstod att min fantastiska ölburk och aluminiumtejslagning av avgasröret hade gått sönder. Vid en närmare titt var det solklart att ingen ölburk i världen skulle hjälpa. Hålet var stort nu och jag behövde en ny eller en svetsning av röret. Nu var det segling som gällde igen och denna gång utan att ens kunna sätta på motorn i en nödsituation.

Jag fick lära mig tålmod. En gång satt jag och önskade mig en storm hellre än stiltje. Där ser man vad knäpp man kan bli när det är stekhet och man behöver ta sig någonstans en viss tid. Jag ville segla till Korfu och lyckades faktiskt komma fram i tid att träffa mina vänner. Under alla dessa dagar av stiltje hade jag mycket tid att tänka och att skriva ner mina tankar. Det blir många ensamma timmar vid rodret och det finns inte mycket annat man kan göra än att sitta där och betrakta sin omgivning. Lite matsäck har jag alltid förberett, allt är fantastiskt gott till sjöss. Ger man sig tid att verkligen smaka på det man har i munnen upptäcker man snart nya smaker och texturer, men det mättar fort när äpplet sakta tuggas och avnjuts.

Redan på kanalerna förde jag inre samtal. Jag hittade på teman, typ Vänskap, Osäkerhet, Givmildhet, Avundsjuka etcetera. Jag tänkte, hade spännande gäster ombord som till exempel Gandhi, Jesus, Buddha, hela ligan av heliga män och Moder Teresa fick slinka med in i sittbrunnen hon också. Jag hittade på låtsasdialoger. Vi förde samtal. De svarede oftast helt rätt. Än så länge så pratar jag inte högt, men jag sjunger dagligen en liten trudelutt för att använda stämbanden. Nu har jag börjat tröttna på att filosofera på detta vis. Det har ingen mening, för att i mitt fall är det ändå inte logiken och insikten som styr mina handlingar. Jag fortsätter att vara en känslomänniska och kör mitt race. Dessutom glider jag allt längre från människorna, är väl lite trött på att vara så

»När det är stiltje får jag oftast någon form av sällskap – delfiner, fiskar och inte så sällan sköldpaddor och då blir jag alltid lika förtjust. Det är fascinerande när de dyker upp som liksom ur tomma intet.«

förbannat social men måste ju bjuda till för brödfödan. Har nog dessvärre blivit lite trött på medelhavsseglarnas historier. Blir inte det minsta imponerad längre av gubbarnas snack »I have been sailing around the Med for 15 years«-fucking bullshit. För det mesta går de för motor mellan restaurangerna.

Delfinerna har blivit mina vänner nu. Jag kan kalla på dem, de utför små konstser för mig och vi simmar ihop. Jag önskar att jag kunde crawla bättre och hade ett par simfötter. Det skulle vara kul. Just nu tränar jag mycket på att dyka ner i stället från fören så att jag kommer lite djupare och det verkar de gilla. När det är stiltje får jag oftast någon form av sällskap – delfiner, fiskar och inte så sällan sköldpaddor och då blir jag alltid lika förtjust. Det är fascinerande när de dyker upp som liksom ur tomma intet. »Var kommer du ifrån och vart är du på väg?«. Det är stekhet och inte så mycket som en krusning på havet. Jag har bråttom till Korfu och inväntar vind. Mitt i Medelhavet simmar en sköldpadda, från ingenstans dyker hon upp och är väl på väg någonstans. Sköldpaddor är kloka djur som har mycket att berätta. Vi

byter tankar en stund. »Jag simmar här i havets mitt, omringad av horisonten. Solen går upp och solen går ner. Det lyser en mångata och där simmar jag. Stjärnorna vandrar på himlen men jag vilar en stund. Sover och vaknar i livets mitt. Simmar och simmar i havets mitt. Igår var horisonten vid och rund. Min mage knorrar och jag dyker djupt in i havet. Åter en fisk, möter en segelbåt och pratar en stund. Imorgon är horisonten vid och rund, jag simmar mitt i havets rymd. Tiden snurrar runt, runt sin klocka. Tick, tack och jag tickar tacksamt med.«

Carpe diem. Den sköna konsten att fånga dagen såsom sköldpaddor gör. På väg till Korfu stannade jag till på Ithaca, Odysseus ö, mina tårar rann när jag satt i den lilla vackra hamnen och lyssnade på Sean Connery som läste Kavalfis »Ithaca«. Jag kommer inte att skriva dikten här, men snälla ni lyssna på den på Youtube. Den är klockren.

Fortsättning följer i sommarnumret som kommer ut i juni. Har du missat något nummer kan du gå in på vår hemsida www.magasinskargard.se. Läs mer på Evas blogg »eva7seas.wordpress.com« och hennes facebook sida »eva7seas«.

Skärplinge

En viktig vägknut som fungerar som en betydande handels- och serviceort vid riksväg 76.

Hållnäs

Hållnäs halvön ligger vid Upplands kust nio mil norr om Uppsala och fem mil söder om Gävle. Med smultronställen som Lingnåre, Sikhjälma, Fågelsundet, Rossholms stigar, Ångskär, Fagerviken, Gudinge, Slada, Kapplasse naturreservat.

Hållnäs sjöbodar

Hjälmutunge, Hållnäs
070-130 73 37

Present & hantverksbutik
Löten 311, Skärplinge
070-672 99 23
www.carinaskarating.se

Husqvarna - Stiga - Evinrude
0294-221 51

Edvallav. 19, Hållnäs
0294-220 05 www.ica.se

www.jmr-reklam.com

Ol-Anders v. 1 Skärplinge
0294-102 55 www.ica.se

070-312 31 32

Butik & Servering
0294-231 10, 070-559 86 78
www.kallesfisk.nu

FÄRSK & RÖKT FISK - SURSTRÖMMING
0705-44 85 56
www.hallstrandfisk.se

Fre ICA Skärplinge
Övrig tid Gudinge
0294-303 47 • 073-035 80 71
ge43@telia.com

»Barnmorskan i bubblan«

Nu är det dags att ta fram historiens duktiga och speciella kvinnor i rampluset. Det finns många spännande kvinnoöden som riskerar att falla i glömska. Skrönor och kanske helt sanna berättelser. En handlar om barnmorskan Anna Maria Sundström på Ingmarsö.

TEXT O ILLUSTRATION: Misse Ljungström

Så länge skärgården har varit bebodd har det funnits kvinnor på öarna. De flesta har bleknat och försvunnit i historiens dimmor i skuggan av skärgårdens män. Många berättelser finns (säkert välförtjänt) om oförglömliga skärkarlar som utmanat elementen och kämpat på existensens knivsuddar, men det finns mängder av skäl att påminna om alla starka skärgårdskvinnor som genom sin markservice till stor del gjort männens äventyr möjliga.

I alla tider har kvinnor slitit med praktiska sysslor för att överleva och för att få livet att fungera för barnen och de närmaste människorna. I skärgården och antagligen även i andra glesbygder har varje individ varit viktig och behövd, därför blev kvinnans ställning högre där än i många mer tätbefolkade delar av landet.

Det var kvinnorna som stod för tryggheten och stabiliteten. De var de som var hemma och skötte gård, barn och djur när männen gav sig ut på långa jakt- och fisketurer i ytterskärgården. Det här är förstås både grovt förenklat och förkortat, och nog fanns många orosmoment i det kärva livet ute på öarna. En ständig oro för alla kvinnor var ju att föda barn. Därför

fick barnmorskan »jordemor« en särskilt stark ställning i bygden.

Var borta i tre dagar

En berättelse om en barnmorska finns i Rolf Lengstrands bok Ingmarsö, där den märkliga historien om »barnmorskan i bubblan« beskrivs. Den börjar i ett torp på Södra Ingmarsö där den unga Anna Maria Sundström bodde och arbetade i början på 1800-talet. Enligt berättelsen rodde hon en dag mot Söderbould med mat och dryck till folket som var sysselsatta med slättern där. På vägen försvann hon spårlöst och var borta i tre dygn. Eftersom man sett henne i båten antogs det allmänt att hon hade drunknat, men ingen kropp hittades när man sökte efter henne.

När hon så kom vandrande till sitt hem efter de tre dyggen blev folket skrämde och trodde att hon var ett spöke. Men så här berättar hon själv i boken: »När jag kom roende ut mot

Söderbould kastade en stormby mig i sjön och jag drogs ut på djupt vatten. Jag sjönk till botten och en stor blåsa bildades kring min mun. Medan jag låg där simmade en stor fisk runt mig. Jag var hela tiden vid full sans men kunde inte röra mig. I tre dygn låg jag på sjöbotten och under tiden lärde fisken mig allt som en barnmorska bör veta. Tre löften måste jag avge för att få framgång i mitt kommande arbete. Men vad jag lovade får jag aldrig tala om för någon. Sedan kastades jag upp på stranden vid Brottö och där gnagde en ekorre hål på blåsan. Förlamningen släppte och jag kunde gå hem.«

Nu började hon hjälpa till vid förlossningar och det gjorde hon perfekt i tolv år innan sockenstämman kallade henne till sig och erbjöd henne en riktig tjänst som barnmorska på ön, visserligen på villkor att hon skulle ta en riktig examen, vilket hon vägrade och hävdade att hon kunde allt hon behövde. Hon fick sin tjänst ändå. Det här var 1824 och hon arbetade sedan framgångsrikt som barnmorska fram till sin död 1852.

Visst är berättelsen fin? Och visst måste man beundra Anna Marias fantasi, kreativitet och målmedvetenhet. Det här var en kvinna som visste vad hon ville och helt själv skapade förutsättningarna för att få det arbete hon brann för. Vilken kvinna! 🐱

»I tre dygn låg jag på sjöbotten och under tiden lärde fisken mig allt som en barnmorska bör veta.«

GULDSMEDERNA

VIGSELRINGAR

Välkommen in i vår ateljé och låt oss förverkliga din drömring!

Posthusgatan 6 · 761 24 Norrtälje · Tel. 0176 156 56
www.guldsmederna.se #@guldsmederna

ROSLAGSMAHOGNY
TILL ALTANER, BRYGGOR, FASADER, SLIPERS, STALL, TRÄBÅTAR MM.

Läs mer...>> www.sorensfargkultur.se

SÖRENS FÄRGKULTUR

0708-42 12 97 - Hemvägen 6 - NORRTÄLJE

Roslagsbostäder
-ett hem att längta till

Nyproduktion i Norrtälje
Nu bygger vi fler hyreslägenheter i Norrtälje! Vill Du veta mer? Besök vår hemsida där aktuell information finns eller kontakta oss på telefon.

Din hyresvärd i Roslagen! Vi förmedlar hyreslägenheter samt lokaler på fem orter i kommunen.

Lommarvägen 1, plan 2
Box 56, 761 21 Norrtälje
Tfn: 0176-20 75 00
info@roslagsbostader.se

www.roslagsbostader.se

PORATHS

Vi firar 125 år!

Välkomna att ta del av våra erbjudanden under året!

PORATHS GULD
ETablerad 1891
Tullportsgatan 1 Norrtälje 0176-101 62

Norrtälje »Roslagens huvudstad«

Namnet Norrtälje skrevs 1298 in Telgium samt 1409 Norra Tælgha. Detta har i doktrinen ansetts stå för ett med tälja besläktat namn på inbyggare: »deras som bor vid inskränningen«, med vilket avses »vid den långa viken«. Mitt igenom staden flyter Norrtäljeån. I hamnen ligger ångbåten S/S Norrtälje sedan 28 juli 1968. Båten levererades år 1900 och har trafikerat ett flertal sträckor bland annat till Åland. Idag är ångbåten en restaurang.

Visste du att Pensionat Granparken, Hotell Roslagen och Lilla Torget har varit inspelningsplatser för filmen »Ha ett underbart liv«?

Åtellet – en naturlig mötesplats!

ÅTELLET

0176-700 450
info@atellet.se
www.atellet.se

#atelletnorrtälje
facebook.com/atellet

SJÖTULLSGATAN 10, NORRTÄLJE

Roslagens bokhandel
Kunskap i centrum

Lilla torget Norrtälje
Tel. 0176-199 70
www.roslagensbokhandel.se

TAPETER & FÄRG

Vi har flyttat till södra infarten.
August Strindbergs gata 3, Norrtälje

0176-20 61 00 flugger.se
Öppet vard 06–19, lör 10–17, sön 11–17

Flugger färg
flugger.se

FÄRSNA GÅRD

Veterantraktorns dag lörd 6 aug 2016 kl 11-16

www.veterantraktorklubben.nu

Facebook Veterantraktorklubben Norrtälje

INDOOR STYLING & DESIGN

Pia Alm
Certifierad Inredare

0708-11 86 56
pia@indoorstylingdesign.se

Roslagens smådjursklinik

Gilla oss på

Medlem i branschorganisationen Svensk Djursjukvård
We are a Cat Friendly Clinic

Öppettider

Måndag, onsdag, fredag	08.00-17.00
Tisdag, torsdag	08.00-20.00
Lördag	10.00-14.00

→ Stockholmsvägen 55, Norrtälje (vid McDonalds)
Tel: 0176-108 08
www.rsdk.se

Visste du att ... namnet Norrtälje år 1409 skrevs Norra Tælgha. Ett med tälja besläktat namn på inbyggare: »deras som bor vid inskränningen«, med vilket avses »vid den långa viken«.

elda BUTIKEN

Eldbutikens Norrtälje
Söderlinds Vedspisar
Storstensvägen 6 (bredvid Byggmax)
Tel: 0176-142 00. norrtälje@eldabutiken.se
Mån-Tors 10-18 | Fre 10-17 | Lör 11-14
www.eldabutiken.se

Contura 54T
17.500 kr
813 kr/mån

Nästa varv för historiskt varv

I byn Gräddö, där Norrtäljeviken börjar ligger ett varv med 92 år på nacken. Historien sitter i väggarna. Här byggdes träbåtar, från roddbåtar till lyxiga motoryachter i mahogny. Efter tuffare tider lever varvet vidare. Idag som Gräddö Marina. Med många strängar på sin lyra. TEXT O FOT: Josefin Ekberg

Gräddö Marina servar och reparerar alla sorters fritidsbåtar.

FOTO: ROINE KARLSSON

FOTO: PRIVAT

FOTO: PRIVAT

FOTO: PRIVAT

Gräddö Marina servar och reparerar alla sorters fritidsbåtar.

I april 1924 startade bröderna Axel och Erik Eriksson samt Harald Johansson ett båtvarv i Gräddö.

Konsten att bygga kvalitativa båtar hade de lärt sig på Rosättra varv. Gräddö båtvarv blev under sin storhetstid känt som «ostkustens bästa». Det sista större bygget blev motorseglaren Garm 1965. Den största båten som byggts här är Banzai, idag döpt till Havsörn II. Motorseglaren ritad av CG Pettersson var 17,8 meter lång och hade tre hytter och tre salonger. Verkstadsskjulet fick helt sonika byggas ut med sju meter då. Historien säger att delar av huset revs för att få ut henne vid sjösättningen. Det här var 1936 och båten blev det året landets största fritidsbåt.

– Banzai visades på Parisutställningen 1937, berättar Tord Haraldsson vars farfar var Harald Johansson.

Tord har hittat en del fotografier och lite intressanta texter. Han berättar om sin farfar från Vätö som hade seglat på lastskutor på de stora vida haven sedan unga år. Tills han valde att stanna iland och blev båtbyggare och förman på Rosättra varv.

– Han fick en silverkrycka på sin 35-årsdag från arbetarna på varvet. Den krossade han vid en lönekonflikt med de anställda, berättar Tord.

Kanske händelsen blev avgörande till att Harald var med och grundade varvet

»Det annonserades ut till försäljning men ingen ville ta över. På värkanten fick Pelle-Pia ett telefonsamtal och en röst som uppgivet sa: »Du kan ta det nu.«

i Gräddö. Där blev han kvar till 1939, då han hoppade av och började jobba som maskinist på Lidös minkfarm.

Landets snabbast växande varv

En person som har träffat Axel Eriksson är »Pelle-Pia« Hedberg, tillika varvets sentida ägare.

Sten Hollstrand

– En dag låg det en Pettersson-båt här i Gräddö. Axel sa »Den där har jag byggt« »Det ser jag på bordläggningen«, berättar Pelle-Pia.

Det fanns visst bara två sådana båtar och den andra hade hans kompis Fritjof på Rosättra byggt.

Pelle-Pia hade ärvt en bit mark som varvet fick arrendera. Drömmen var att så småningom ta över marinen. Han utbildade sig till båtbyggare och fick jobb på varvet som snickare. Då drevs det av

norrlänningen Sven-Erik »Svenka« Arctadius. Företaget förde en tynande tillvaro och höll mest på med reparationer. En dag fick Pelle-Pia och kollegan Yngve erbjudande om att gå in som delägare.

– Vi svarade att vi kunde gå in med 100 000 var om vi fick 1/3-del var, berättar Pelle-Pia.

Det ville inte Sven-Erik. Släppa ifrån sig 2/3-delar vill säga. Så det blev ingen affär. Varvet hade oöverstigliga skulder och konkursen lurade bakom hörnet.

Det annonserades ut till försäljning men ingen ville ta över. På värkanten fick Pelle-Pia ett telefonsamtal och en röst som uppgivet sa: »Du kan ta det nu«. Han hade då ett snickeri i Söderhamn men släppte det för att satsa på varvet.

– Det var riktigt illa. Jag gick in och tog över alla skulder. En miljon i skulder, avslöjar han.

Hans långsiktiga plan att ta över varvet blev plötsligt sann. Redan 1975. Blott

26 år gammal. En tuff start med hårt arbete och långa arbetsdagar följde. Och en massa skulder att beta av. Mamma och två systrar gick i borgen.

– Det är bara att satsa, tänkte han med ungdomlig energi och optimism.

Pelle-Pia la mycket krut på vinterförvaring och marknadsföring. Han startade en tidning »Gräddö Marina Nytt« vilket gav resultat.

– Det satte fart på businessen. Verkligen, berättar han.

Kunderna strömmande till och marinan blev omnämnd som landets snabbast växande.

– Vi blev det tredje största företaget i varvsföreningen. Bara Rosättra och Komfortbåtar var större, minns han.

Varvet låg på byalagets mark och för att expandera krävdes hela tiden föreningens godkännande. Pelle-Pia hade stora visioner och presenterade sina idéer för byalaget som gav honom tummen ner.

Han ville förtäta båtplatserna, satsa på små hantverksbodas, y-bommar istället för bojar och bygga servering på en gryna. Pelle-Pia hade gjort en 25-års kalkyl som han fick kasta i papperskorgen.

– Det var droppen. Nu ska vi sälja varvet, sa jag till min fru och segla jorden runt istället, berättar han.

Sagt och gjort. 1994 såldes varvet till Sten Hollstrand. Och familjen Hedberg seglade i flera år på världshaven. Idag är Pelle-Pia tillbaka i Gräddö och har startat ett nytt varv med vinterförvaring och båttillbehörsbutik.

Lagar alla sorters motorer

Gräddö Marina driver Sten Hollstrand vidare med den äran. Han hade en Watski-butik i Bromma när han såg annonsen att varvet var till salu. Då hade han aldrig satt sin fot i Gräddö.

– Alla varnade mig för sura rospiggas, men det har jag inte märkt av alls faktiskt, säger Sten.

Under hans regi har företaget utvecklats ytterligare. En stor båthall har byggts, sjömacken har rutstats och fått kontomat, nytt personalrum, golvvärme, asfaltplan och ett reningsverk med spolplatta bland annat. Det har köpts in en

»Taket har byggts ut på höjden för att få plats med större båtbyggen. Den eran är för länge sedan förbi, men man bygger en styrpulpbåt av plast – Graddo 540.«

Kuriosa / Gräddö varvs båtar

- Sten Hollstrands släkting den världsberömda tenoren Gösta Winbergh ägde motorkryssaren Ingrid, byggd på varvet.
- My Sonja blev den första fritidsbåten i landet som K-märktes. Hon hette först Yvonne. 1966 pryddes hon omslaget till Trygg Hansas folder om båtförsäkringar.
- Den största båten som någonsin byggts på varvet, Havsörn II var krigsplacerad på Gillinge hos frivilliga motorbåtskåren. Hon har också gjort långa kryssningar till Danmark och Tyskland.
- Enligt uppgift byggdes 54 båtar, varav 11–12 var motorbåtar och övriga rodd- och segelbåtar mellan åren 1924–1965.

ny mobilkran och traktorer. Härnäst ska det bli en ny brygga.

– Det finns mycket att renovera, säger Sten.

En dröm han har är att »spränga bort« den äldre byggnaden och bygga nytt från grunden. En annan att utöka antalet bryggplatser. Varvet arrenderar idag 90 båtplatser av byalaget. Det finns efterfrågan på fler.

– Problemet är att det fattas p-platser, säger Sten.

Marinan har vinterförvaring för 150 båtar, både inne och ute. Man tar hand om alla sorters fritidsbåtar. Oavsett storlek.

– Vi kan lyfta 17 ton och tar 12 ton på vagnarna, säger Sten.

Varvet vårrustar, reparerar och sjösätter båtar, säljer båttillbehör samt sköter sjömacken med butik. Man tar också hand om gästhamnen, bryggplatser, bastu- och servicehuset åt byalaget. Inuti

tillbehörsbutiken syns tydliga spår av båtbyggarepokens storhetstid. Taket har byggts ut på höjden för att få plats med större båtbyggen. Den eran är för länge sedan förbi, men man bygger en egen styrpulpbåt av plast – Graddo 540. Skrovet gjuts i Varberg resten monteras ihop i Gräddö.

– Vi har byggt sex stycken och sålt två, berättar Sten.

Vad är det som skiljer det här varvet från andra?

– Vi är allround och gör service på alla motorer oavsett märke, svarar han.

Allt fler besökare, båtfolk och turister hittar till Gräddö som har mycket av det utbud man kan önska. Men inte allt. Likt sin föregångare har Sten också visioner. Som att muddra upp i viken och att det blir små bodar med lite försäljning. Samt en bättre grillplats under tak. Kanske byn snart är mogen? 🐦

Rådmansö

öppna famnen till Roslagen

ALLT FÖR BÅTEN

MERCURY VOLVO PENTA

GRÄDDÖ 0176 MARINA 405 00

WWW.GRADDOMARINA.SE

Bröllop & Fest

RÅDMANSÖ BYGDEGÅRD

Gräddö • 0176-406 09

www.radmanso-bygdegard.se

Lidö

VÅRDSHUS

0176-404 99

www.lidovardshus.se

SPILLERSBODA

LANTHANDEL

Två mil öster om Norrtälje

Öppet året runt: må-fr 9-18 lö-sö 9-16

0176-22 10 01

facebook.com/spillersbodalanhandel

Välkommen

GRÄDDÖ SALONGEN AB

Ingela Wickman

Boka tid (1 mån av tid drop in)

0176 - 401 41

ingela.wickman@hotmail.com

Mitt emot ICA i Gräddö

ICA Gräddö QSTAR

Skärgårdshandel

Välorterad ICA-butik

Tel: 0176-400 12

ATG, Svenska Spel och DVD-uthyrning

Ombud för Posten och Systembolaget

Mauds

HEMSLÖJD

Refsnäs 0176-403 92 eller 070-547 19 36

DIN BYGGHANDEL!

RäfsnäsSåg AB

0176-402 65 www.rafsnassag.se

BOLIST

FRÖTUNA TAXI & BUSS AB

Vi kör dig lugnt och säkert

ABONNERING AV BUSSAR

Telefon 0176-26 90 65

www.frotunataxiobuss.se

kajak&uteliv

0176-403 15

www.kajak-uteliv.com

Hej hopp!

Gräddö Sjöliv

Gästrum, roddbåtar, fiske, segelbåtar, bastuflotte, boule och sjötaxi till krogarna

076 793 76 17 graddosjoliv.se

hej@graddosjoliv.se

PARLMAKERIET

0739-526 189

www.parlmaakeriet.se

GRÄDDÖ BYGG

& SNICKERI AB

TOTALENTREPRENÖR

Mattias Anders

070-723 41 20 070-723 41 21

www.graddobygg.se

Pizzeria

GRÄDDÖ

KEBAB SALLAD GRILL PASTA

Dagens lunch 75:–

(10.00–14.00) Ingår sallad, dryck, bröd och kaffe.

Tel: 0176-400 11

Öppet alla dagar 10.00–22.00

Trevis

Måleri AB

070-403 31 03

070-722 01 15

www.trevismaleri.se

Fritidsbyn

KAPELLSKÄRET

Vandrarhem STF Camping SCR

Gästhamn Aktiviteter

Tel 0708-800 838

GRÄDDÖ

ELINSTALLATIONER AB

0709-556 636

www.graddoel.se

Present & Gårdsbutik

BREVIKS

LOGEN

Sväng av vid mjölkpallen på E18 efter Södersviksavfarten

0701-471 549, 0176-428 06

Hällristningen i Kapellskär är från 1752 då kung Adolf Fredrik och hans mannar låg och väntade på väder för att segla till Finland.

Gitarrer »made in Ingmarsö«

Sveriges yngsta gitarrbyggare med mästarbrev bor och arbetar på Ingmarsö i Stockholms mellersta skärgård. Han närmar sig 100 byggda instrument, har en halvmåne som signum och ser det som bonus att ta ett dopp mellan byggandet av instrumenten.

TEXT O. FOTO: Gunnika Isaksson-Lutteman

På förstubron till Mats Nordwalls gitarrverkstad är det gitarrer istället för det klassiska Ingmarsömönstret mellan spjälorna. Mats välkomnar in i sin lilla välplanerade verkstad. Några maskiner tar upp ena halvan och i andra hörnet finns ytor att skapa på och vackra ekskåp där vartenda verktyg har en given plats.

– Jag vill vara effektiv när jag jobbar, och då vill jag ha koll på var alla verktyg är när jag behöver dem, förklarar Mats.

Det är en ombonad atmosfär. Här finner han inspiration. Mats instrument är kända för att sprida en varmt ton. Om det är av hans kärleksfulla behandling eller hjärtligheten som hans studio utstrålar är svårt att säga. Ett är i alla fall säkert, beställningarna trillar in i strid ström. Och i sommar planerar han att starta kurser i gitarrbyggande.

Ett instrument i månaden

Det hela började i gymnasiet. Han hade byggt en nyckelharpa som specialarbete och tänkte att det vore kul att bygga fler instrument. Han sökte till Carl Malmstenskolan i Stockholm och kom in på gitarrbyggerlinjen. Intresset för folkmusik fanns redan. Som 25-åring var han färdigutbildad och hade fått sin första kund. Numera har han både gesällbrev och mästarbrev. Sveriges yngsta som erhållit det. Dessutom är

han en av få som har universitetspoäng i gitarrbyggande.

– Ja, jag har en kandidatexamen, men nu är utbildningen omgjord och jag vikarierar som lärare där ibland, säger Mats.

88 instrument har han byggt hittills och han siktar på att bygga 100 innan året är slut. Han hinner bygga ungefär tolv instrument på ett år, men vill helst komma upp i femton. Det är mest gitarrer och mandoliner han skapar, även om det mest udda han har byggt är en gitarr och harpa i samma instrument. Han la till åtta strängar och kunden var nöjd.

– Jag är bra på stålsträngade gitarrer, konstaterar Mats och drar fingret över en lackad sarg i mahogny och hittar ett skönhetsfel som bara han kan se.

Slakten har haft sommarställe på norra delen av ön sedan 1920-talet. Men det var kärleken till öns varvsägardotter som gjorde att han flyttade ut permanent för fyra år sedan. Anci och Mats skulle bara spela ihop men relationen växte snabbt till kärlek. 2011 gifte de sig och ett halvår senare stod verkstaden klar på höjden ovanför gästhamnen.

– Fördelen med att ha sin verkstad i skärgården är att det är vackert, jag kan ta en bätur och fika på klipporna eller ett dopp från bryggan om jag tar en paus, berättar Mats och tillägger att

nackdelen är att transporter av beställda varor inte alltid hittar rätt ö.

Mats och hans fru gör en del framträdanden på ön när andan faller på.

Halvmåne som signum

Det är främst i folkmusikgenren han har hittat sin kundkrets. Några instrument kommer till för att Mats har en idé om hur det ska låta. Mats använder träslag som gran, jakaranda, mahogny, koa och ebenholts. Två dagar i veckan åker han in till Stockholm och jobbar i reparationsverkstaden på Jam gitarrer.

– Målet är att bli helt försörjande på att bara bygga gitarrer, slår Mats fast och tar fram en bit ben som strängarna ska ligga mot för att glida bra.

Mats instrument har varit med i Melodifestivalen. Hans halvmåne i lön som syns på gitarrernas huvud är lätt att urskilja.

– Sångerskan Sofia Karlsson spelar på en av mina gitarrer, avslöjar Mats.

Det roligaste enligt honom är hantverksbiten, att se hur något formas under hans händer. Något som inte är lika kul är att lägga på de fyrtio lager lack som krävs.

– Men behållningen är om jag lyckas höja någon musiker genom instrumentet jag gjort, avslutar Mats, att de liksom inte kan sluta spela på mitt instrument. Det är det bästa med det här yrket. 🐦

Mandoliner i väntan på nästa steg i tillverkningen.

Mats gillar hantverket i instrumentbyggandet.

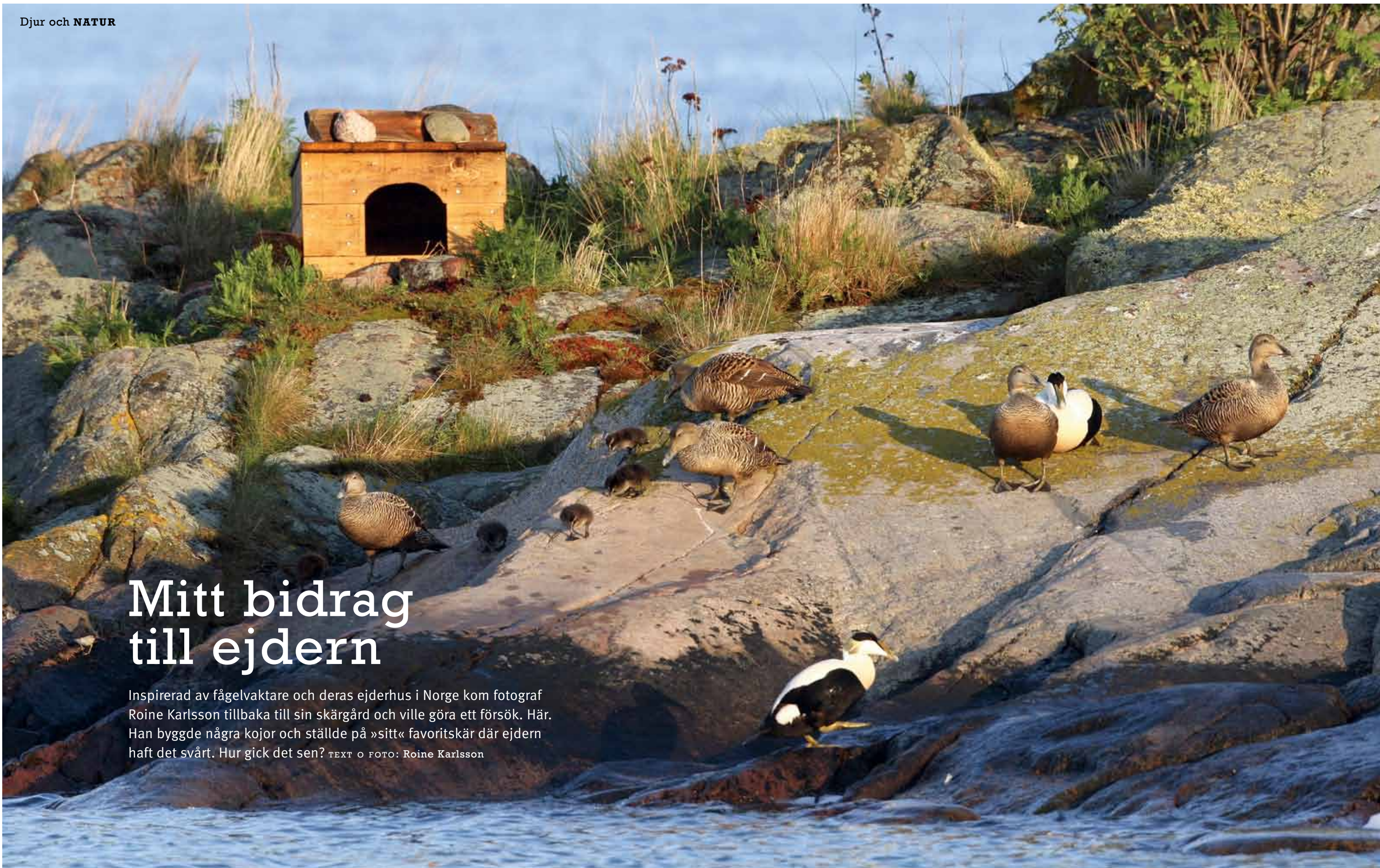
Mats är nog och effektiv i sitt instrumentbyggande, här inspekterar han en gitarrsarg.

Det roligaste enligt Mats är hantverksbiten, att se hur något formas under hans händer.

NAMN: Mats Nordwall ÅLDER: 34 år BOR: Ingmarsö
YRKE: Gitarrbyggare TALANG: Absolut gehör
MER INFO: www.nordwallinstrument.com

Mitt bidrag till ejdern

Inspirerad av fågelvaktare och deras ejderhus i Norge kom fotograf Roine Karlsson tillbaka till sin skärgård och ville göra ett försök. Här. Han byggde några kojor och ställde på »sitt« favoritskar där ejdern haft det svårt. Hur gick det sen? TEXT O FOTO: Roine Karlsson

Havsörnen är ett hot ...

... truten ett annat.

På våren har jag inga som helst problem att lämna sängen och stugvärmen innan solen går upp. Jag måste bara ut till favoritskäret ... Det kan ju hända spännande saker där vid mina ejderhus. Det vill jag inte missa. När de första ejdrarna börjar samlas runt sitt häckningskärl i början av april, vill jag vara med. Det är ett behov jag har fått. Cirka 40 tidiga morgnar blev det i våras. Att få vara med ejdrarna under deras intensivaste period känns som ett privilegium.

I mitten av april får jag uppleva gudingarnas spektakulära spel och slagsmål för att slutligen få para sig med den attraktiva ådan. Tills dess att ungarna går i sjön i mitten på maj, efter den utsatta ruvningsperioden för ådan. Under mina morgnar har jag sett hur trutar och örnar saboterar häckningen för ejdrarna. Gråtruten knallar omkring på skäret och tar äggen medan havsörnen skrämmer

upp ruvande ådor som blir till frukost för örnen. Skulle jag kunna hjälpa ejdrarna på mitt favoritskärl till en tryggare tillvaro? De som givit mig så många fina naturupplevelser.

Efter att ha läst reportaget »Fåglar och öbor i symbios«

– av Peter Hanneberg i boken Världsarv.

Reportaget handlade om ejderhus på Vegaöarna i Nordnorge. Där väcktes idén om ejderhus på mitt favoritskärl. Skulle jag kunna hjälpa ejdern som nära nog försvunnit från vår skärgård? I augusti 2014 besökte redaktör Josefin Ekberg och jag ön Lånan, som varit en fristad för ejdern i hundratals år (läs hela reportaget i MagasinSkärgårds vårnummer 2015). Här fick vi se hur man har byggt kojor av allskonns bråte och som

man bäddat med tång. Under ruvningen avlöser fågelvaktande kvinnor varandra så att fåglarna får häcka ifred. Vegaöarna finns numera med på UNESCO:s världsarvslista, mycket tack vare deras unika arbete.

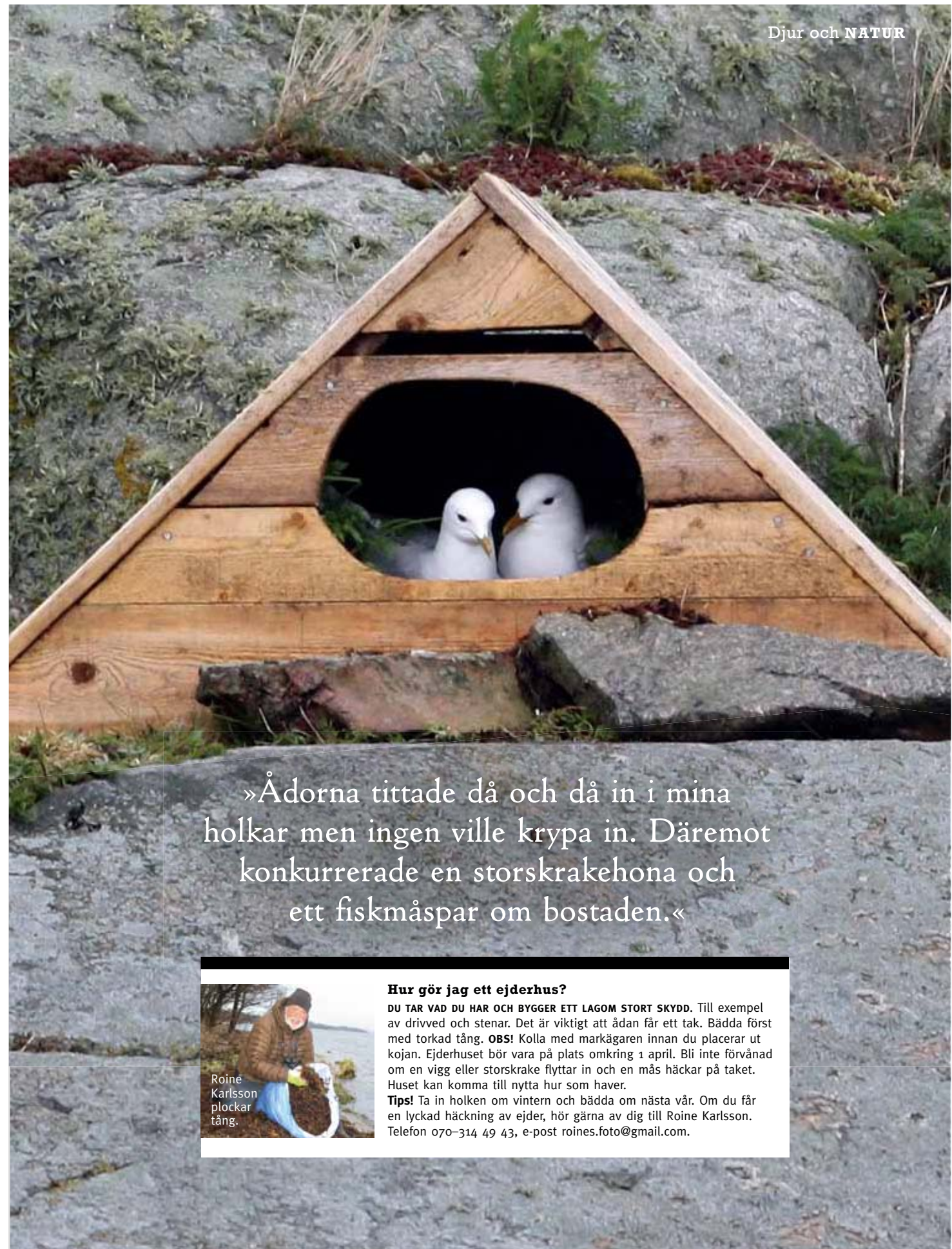
Spikade egna ejderhus

Under vintern 2015 spikade Sten Söderlund i Furusund och jag ihop några olika modeller för att testa ejderhus i Roslagen. Två av dem satte jag ut på mitt favoritskärl. Med våra ejderhus vill vi göra det svårare för de bevingade äggjuvarna att plundra redet då honan lämnar boet. Honan får också ett visst skydd mot havsörn och sämre väder. Jag har bevakat mina »holkar« i stort sett varje morgon från solens uppgång fram till klockan sju på morgonen. Från den 6 april då jag såg den första parningen till den 17 maj när ungarna gick i sjön. Ådorna tittade då och då in i mina holkar men ingen ville krypa in. Däremot konkurrerade en storskrakehona och ett fiskmåspar om bostaden. Den kampen vanns av måsarna. Troligen hade jag gjort ingångshålet för litet för att ejdern skulle våga sig in.

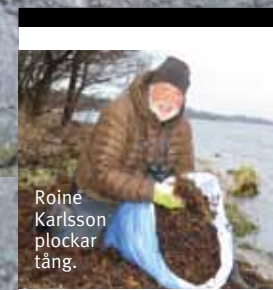
Reportaget i MagasinSkärgård inspirerade andra öbor att bygga egna ejderhus. Erfarenheter från Fejan visar att det kan räcka med några enklare holkar av ilanddrivna brädor och stenar för att lyckas. Liknande försök har nyligen gjorts på Åland. Där Sunds jaktvårdsför-

ening har byggt häckningskydd, som liknar en mindre trekantig kaninbur med en stor ingång. Om ett par år hoppas ålänningarna kunna utvärdera modellen. Vill vi ha hållbara sjöfågelstam-

mar i framtiden behövs alla viltvårdande insatser. Under vintern har jag byggt några nya »holkar«. Den här gången med lite större ingång, som jag med spänning kommer att övervaka i vår. Den här gången vill jag se en åda ligga tryggt på skön tångbädd. 🐦

»Ådorna tittade då och då in i mina holkar men ingen ville krypa in. Däremot konkurrerade en storskrakehona och ett fiskmåspar om bostaden.«

Roine Karlsson plockar tång.

Hur gör jag ett ejderhus?

DU TAR VAD DU HAR OCH BYGGER ETT LAGOM STORT SKYDD. Till exempel av drivved och stenar. Det är viktigt att ådan får ett tak. Bädda först med torkad tång. **OBS!** Kolla med markägaren innan du placerar ut kojor. Ejderhuset bör vara på plats omkring 1 april. Bli inte förvånad om en vigg eller storskrake flyttar in och en mås häckar på taket. Huset kan komma till nytta hur som haver.

Tips! Ta in holken om vintern och bädda om nästa vår. Om du får en lyckad häckning av ejder, hör gärna av dig till Roine Karlsson. Telefon 070-314 49 43, e-post roines.foto@gmail.com.

Trosa »Världens ände«

Trosa är känt som stad sedan 1300-talet och är därmed en av Sveriges äldsta städer. Eftersom landskapet runt ån är flackt, har landhöjningen resulterat i att havet dragit sig tillbaka och landarealen ökat. Staden låg från början cirka en halv mil inåt landet fram till slutet på 1500-talet. Redan i början av 1400-talet var Trosa en betydande handelsplats och stadsprivilegium erhöles år 1610 på den plats Trosa ligger idag.

FOTO: HELENE HOMBERT QVIST

Vaxholms skulpturpark

Varje år arrangerar Galleri Roddarhuset i samarbete med Vaxholms Stad – Vaxholms skulpturpark. I sommar för sjätte året. Det blir 12-15 skulpturer i olika tekniker och material i parken intill Galleri Roddarhuset. Under perioden 18 juni till 21 juli kommer konstnärerna också finnas representerade i en samlingsutställning i galleriet. Här finns även ateljéer, butik och café. Öppet 21 maj-8 september. Mer info på roddarhuset.se.

Tips! Sista skivaffären i Nynäshamn

När de flesta skivaffärer har bimmat igen sedan länge kämpar Skivfönstret i Nynäshamn tappert vidare. Tur är väl det. Inget går väl upp mot professionell hjälp bland skivor från alla musikgenrer och tidsepoker. Det är lätt att bli nostalgisk när man hittar en riktig skivaffär. Det kan vara väl värt att åka långväga för ett besök. Skivfönstret har ibland också band på besök som spelar live i butiken. Ligger på Centralgatan 10.

FOTO: ROINE KARLSSON

Robin Westerlund tar över på Arholma.

Arholma Nord får ny krog

Efter drygt tio år lämnar Marie och Per Eriksson med varm hand över sina skötebarn, vandrarhem Arholma Nord och försvarsmuseum Batteri Arholma till gräddöbon Robin Westerlund från Er Event. Han har äventyrsverksamhet och även kajakuthyrning på både Arholma och Fejan. Robin inleder ett samarbete med krögarna på Lidö Herrgård – Olle Tejle och Hugo Olofsson. Det ska satsas på restaurang med middagsmat bland annat. I början på maj öppnar verksamheten på Arholma Nord.

FOTO: ROINE KARLSSON

Bli medlem du också! 5 nummer veteranbåtskultur per år. Sätt in 250:- på BG 5418-1128.

Ansök om medlemskap på vår hemsida, så missar du inte nästa nummer. Du kan också beställa tidigare nummer á 50 kr.

Museiföreningen Sveriges Fritidsbåtar
www.veteranbaten.se
info@veteranbaten.se 08-7837904

Ta en fika inomhus i den gamla fina hemmamiljön med anor från förra sekelskiftet, eller varför inte en lugn stund i vår mysiga uteservering i parken.

Västra Långgatan 27, Trosa • Tel: 0156-123 94
Öppet: måndag–fredag 8.30–18, lördag 10–16

Tack vara intressegruppen Rädda Huvudskär så kan allmänheten fortfarande vandra runt fritt på ön.

Rädda Huvudskär satte P för privatisering

Tack vare intressegruppen »Rädda Huvudskär« lyckades planerna på privatisering av Huvudskär stoppas. Viktig skärgårdshistoria höll på att gå förlorad, en stor förlust. Förra sommaren fick arkipelagen reguljär Waxholmstrafik, vilket gör ytterskärgårdens vackra öar mer tillgängliga. TEXT O FOT: Hélène Lundgren

RÄTT VÄG

Fyren på Huvudskär.

I boken bland uniformer och strömmingsskötar kan man läsa om livet på Huvudskär i gångna tider. Fotot kommer från Ornö Museums bildarkiv och är taget i början av 1900-talet.

Vintern 2011–12 startade Fortifikationsverkets planer på att sälja ut de gamla kulturbyggnaderna i Huvudskärs by till den som betalade mest.

Tullhuset från 1884 och lotsstationen som lades ner 1942, samt marken till ett tiotal statligt ägda arrendehus skulle styckas upp. Huvudskär var i början av 1900-talet en mycket viktig skärgårdsö med ett hundratal bofasta fiskare, lotsar, fyrvaktare och tulltjänstemän.

Det var Jesse Carlsson som körde båten från Dalarö till Huvudskär, som gjorde oss uppmärksamma på att det plötsligt var röda märken målade på berget. Våren 2012 var vi några stycken från Ornö som åkte ut för att titta. Då såg vi en lantmätare och en konsult som var ute och inspekterade ön, berättar Anders Willborg som är boende på Ornö.

När gruppen forskade vidare upptäckte de att Fortifikationsverket hade förhandlat med Lantmäteriet och testat

»Huvudskär var i början av 1900-talet en mycket viktig skärgårdsö med ett hundratal bofasta fiskare, lotsar, fyrvaktare och tulltjänstemän.«

möjligheterna att stycka upp ön utan att få mothugg.

Plötsligt var riksintressen och kulturella intressen inte värda någonting alls. Vi frågade om hur beslutsprocessen hade gått till och möttes med snorkiga svar. Kommunalsrådet och skärgårdslandstingsrådet hade inte ens varit ute på Huvudskär. Vi var envisa och begärde ut alla offentliga handlingar om Huvudskär samt alla mejl mellan kommunen, Lantmäteriet och Fortifikationsverket. Vi ifrågasatte också hur tomterna skulle se ut och hur allmänheten skulle begränsas

från att röra sig fritt på ön, som är ett mycket populärt turistmål. Kartor fanns redan klara över hur Huvudskär skulle styckas upp och en privat samfällighet skulle bildas.

Vill renovera

Anders Willborg har varit en av de drivande personerna i intressegruppen »Rädda Huvudskär« som bildades 2012. En facebookgrupp startades som snabbt fick 5 000 medlemmar och han fick även med sig nästan alla boende på Ornö och i Dalarö. Hembygdsföreningen på Ornö

Midsommar på Huvudskär med björkris och dragspel.

»En facebookgrupp startades som snabbt fick 5 000 medlemmar och han fick även med sig nästan alla boende på Ornö och i Dalarö.«

såg också till att länsantikvarien Maria Malmlov och olika politiker kom ut till Huvudskär för att få se den gamla skärgårdskulturen.

Länsstyrelsen ville göra ön till ett naturreservat och Fortifikationsverket ville fortsätta att sälja ut de gamla kulturkyddade husen. Vi fick till en förhandling så att en utredning startade. På vintern kom vi med förslaget att man skulle kunna byta husen med en barnkoloni på norra Ornö som Skärgårdsstiftelsen ägde.

Intressegruppen skrev brev till kommunen, länsstyrelsen, landstinget, Fortifikationsverket och Skärgårdsstiftelsen för att de unika kulturbyggnaderna skulle bevaras, men intresset var svalt.

– Rädda Huvudskär fick efter hand stöd av skärgårdslandstingsrådet Gustav Hemming och i februari 2012 bjöd

Anders Willborg

Haninge Naturskyddsförening in till ett debattmöte. Under en paus sa Fortifikationsverkets projektledare, Karl Martin Swärd att bytet med huset på Ornö kanske inte var en så dum idé. I maj fick vi information genom Skärgårdsstiftelsen att bytet hade gått igenom, avtalet hade tecknats och i juni 2014 gick lagfarten igenom.

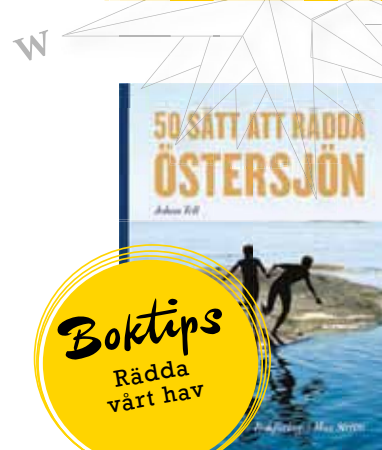
Nu kämpar intressegruppen för att de gamla kulturhistoriska byggnaderna i Huvudskärs by med bland annat lotshuset och tullhuset ska bli återställda som de såg ut förr i tiden.

– Renoveringen måste göras på rätt sätt och Skärgårdsstiftelsen måste ta antikvarisk hjälp för detta. 🐦

Fakta RÄDDA HUVUDSKÄR

RÄDDA HUVUDSKÄR ÄR EN POLITISK OBUNDEN GRUPP som vill bevara de unika myndighetshusen och marken i Huvudskärs by hos en ägare och huvudman. Huvudskärs position N 5858 O 1834. Huvudskär är en unik plats i Stockholms sydöstra skärgård. Under 1800-talet byggdes det upp ett samhälle på Huvudskär med fyr, lots och tullstation samtidigt som det fanns bofasta fiskare och skärgårdsbor som bodde i sina fiskebodar under jakt och fiskeperioder. Ön hade cirka 100 bofasta och skola fanns på ön fram till 1930.

Källa: www.facebook.com/RaddaHuvudskar

Boktips
Rädda vårt hav

50 sätt att rädda Östersjön

I denna bok ger den prisbelönta miljöskribenten Johan Tell 50 konkreta tips på sådant som vi alla som individer kan göra för att Östersjön ska bli ett friskare hav. Den gör oss medvetna om, och ger inspiration till, hur vi med ganska enkla förändringar i vår vardag kan hjälpa till att rädda Östersjön. Inledningen är skriven av professor Johan Rockström. Boken är lättläst med handfasta råd och förklaringar. Tips nummer 47 är »Älska en träbåt« och tips 27 »Borsta bort tulpaner«, till exempel. Vårt tips blir köp boken.

TITEL: 50 sätt att rädda Östersjön
FÖRFATTARE: Johan Tell
FÖRLAG: Max Ström
ANTAL SIDOR: 127
CIRKAPRIS: 99 kr
ISBN: 978-91 126 3490

Miljonbidrag till bygdegård

Bygdegårdsföreningen Källör i Östhammar får en miljon kronor i bidrag från Östhammars kommun. Kommunen som äger det tidigare rivningshotade societetshuset, har tecknat ett flerårigt nyttjanderättsavtal med föreningen, men går inte in och renoverar den kulturhistoriskt värdefulla byggnaden. Istället ger man sitt stöd genom att skänka mervärdespengar från kärnavfallsindustrin.

FOTO: ANNE DILLNER

Visste du att ... sälar gillar klassisk musik och dragspel?

Frida's – Beställ din tårta hos oss
Allt är möjligt! Vi gör din önskan unik.

Lunch
Sallad
Smörgåsar
Bakelser
Bullar
Kakor
Tårter
Marsipan
Tryfflar mm.

08-520 112 06 • Centralgatan 9 • Nynäshamn

Välkommen till
Fjärdlångs vandrарhem
enkelt boende i en underbar miljö!

Telefon: 0735 - 955 303, 08-501 560 92
www.fjardlang-huvudskar.se

VISIT
NYNÄSHAMN
HAVSNÄRA SMAKER OCH UPPLEVELSER

Upptäck Nynäshamn
– boka på visitnynashamn.se

NYNÄSHAMNS TURISTBYRÅ
Fiskargränd 5, Fiskehamnen, 08-520 737 00

Foto: Henrik Trygg

Livsviktigt sällskap för nödställd

Hur skulle vi klara oss utan alla hjältemodiga sjöräddare som rycker ut i ur och skur för att hjälpa nödställda? Vilken tur att sjöräddningssällskapet existerar. Tänk att det är tack vare ideella krafter och bidrag. I Dalarö ligger en av ostkustens större räddningsstationer. **TEXT: Hans Brandt FOTO: Olle Waktel**

En svävare från Dalarö dyker upp i Saltsjöbaden med Helge Skärlén, stationsansvarig för Dalaröstationen och sjöräddningsmannen Pia Olsson. De har inspekterat isarna från Dalarö till Saltsjöbaden och funnit såväl öppet vatten som is. Dessutom har de testat svävaren som fungerade bra. I år blev det bråttom att snabbt få ordning på svävarna då issäsongen började ett par veckor tidigare än normalt.

Man förknippar gärna Sjøräddningen med räddning på vattnet, men så här års händer en hel del med skridskoåkare, fiskare och flanörer på isen som behöver hjälp och då är svävarna helt »outstanding«. Dalaröstationen förfogar över två stycken svävare.

Man förknippar gärna Sjøräddningen med räddning på vattnet, men så här års händer en hel del med skridskoåkare, fiskare och flanörer på isen som behöver hjälp och då är svävarna helt »outstanding«. Dalaröstationen förfogar över två stycken svävare.

Helge har jobbat med sjön på olika sätt och tidigare bland annat varit ansvarig för scout- och segelverksamheter. Han började 2003 hos Dalarö Räddningsstation som nu är en av de större på ostkusten med sju farkoster. De minsta är 3,6 meters så kallade »rescue runners«, det vill säga en slags vattenskotrar som kan gå in på grunt vatten då de inte har propeller. Därifrån kan de få med sig den nödställda på den lågt liggande aktern ut till den större räddningsbåten. Räddningsstationen i Dalarös största båt är »Björn Christer« med sina ståtliga 20 meter. På önskelistan finns ytterligare en svävare för att klara alla uppdrag.

Förutom chef för Dalaröstationen är Helge distriktssamordnare för 23 räddningsstationer runt Stockholm samt i de större östra insjöarna. Pia började för cirka två år sedan som sjöräddningsman. Stationen ingår i det svenska Sjøräddningssällskapet, SSRS. Dalaröstationen grundades 2003. År 2013 invigdes stationshuset som bygg-

Helikopterräddning med uppfirming.

»De vanligaste incidenterna som orsakar utryckning sommartid är motor- och bränsleproblem samt grundstötningar. Vintertid ägnar man sig ofta åt sjuktransporter och islivräddning.«

des på helt frivillig basis. Därmed kan man numera ha utbildning, större eller mindre möten i den stora byggnaden vid Dalarö Kanal.

Sjøräddare på kö

RS Dalarö, det vill säga räddningsstationen i Dalarö, har ett 40-tal aktiva sjöräddningsmän och just nu är det 70 intressenter som står på kö för att bli sjöräddare. Att det är populärt beror sannolikt på att det stundtals är ett tufft (läs: heroiskt) jobb att rädda människor i nöd. Det kräver också gott handlag att ansvara för de avancerade och kostsamma farkosterna. Sist men inte minst betyder gemenskapen väldigt mycket.

De vanligaste incidenterna som orsakar utryckning sommartid är motor- och bränsleproblem samt grundstötningar. Vintertid ägnar man sig ofta åt sjuktransporter och islivräddning.

I de så tragiska flyktingkatastroferna i Medelhavet har fem sjöräddare från RS Dalarö deltagit som besättningsmän på de »Gula båtarna«.

På de drygt tio åren som RS Dalarö funnits har man byggt upp ett ansenligt förtroende vilket till exempel visade sig när man skulle bygga den nya stationsbyggnaden och så många frivilliga privatpersoner och företag ställde upp helt ideellt.

Hur ser RS Dalarö ut om tio år?

– Jag tror och hoppas det fortfarande finns stabilitet och att stationen fungerar bra. Mycket bygger på att SSRS fortsätter att värva medlemmar och även fortsättningsvis får donationer och frivilliga sjöräddare, svarar Helge.

Nu börjar mörkret lägga sig i Saltsjöbaden och jag vinkar glatt av Helge och Pia innan de styr sin svävare tillbaka mot Dalarö. 🐾

Släckningsarbete mot båt i brand.

Exempel på räddningsuppdrag:

Rögrundstrakten, Nämndöfjärden

I somras välte en ribbåt med tre personer i närheten av Rögrund. Två av de tre som åkte med ribbåten var svårt skadade. »Björn Christer« från Dalarö RS larmades ut med besättning och Pia Olsson, akutsköterska till vardags, tog sig an dessa till dess att ambulanshelikoptern anlände. När de skadade transporterats bort säkrades ribbåten.

Hallskär, augusti 2011

Ett mycket erfaret seglarpar hade bjudit ut tre vänner på en weekend i skärgården.

Vädret var inte det bästa och SMHI förutspådde en vind på 13 meter per sekund och regn. Vinden tilltog och man sökte natthamn på Hallskär ordentligt förtöjd med två ankare.

Skjopparen gjorde regelbundna kontroller mellan matbitarna och vid kontrollen efter maten konstaterade han att båten drev(!). Vinden var nu 20 meter per sekund och regnet fullkomligt vräkte ned med nästan noll sikt. Ankaret satt fast och motorn orkade inte, kölen fick bottenkänning och båten krängde ...

Man ringde 112 som kopplade vidare till RS Dalarö. Räddningsbåten »Björn Christer« med sjöräddaren Tomas Lindström lovade försöka vara på plats inom cirka 45 minuter. Väl framme konstaterade Tomas att det var mycket dåliga förhållanden med näst intill ingen sikt, vind över 20 meter per sekund, höga vågor etcetera, varför man helt fick förlita sig på instru-

tionen. Sammantaget något Tomas inte varit med om tidigare. Han konstaterade också att det inte skulle gå att manövrera in »Björn Christer« till haveristen. Rescuerunnern körd av Emil Skärlén, fick användas för att hämta de nödställda i omgångar till »Björn Christer« och Emil fick hela tiden ha en fot på klippställarna, för att inte tappa orienteringen. Vid två tillfällen slog rescuerunnern runt bland annat beroende på att för många ville åka samtidigt.

Näväl, efter cirka 40 minuter befann sig alla i segelbåtsbesättningen tryggt ombord på »Björn Christer« och nästa dag bärgade RS Dalarö segelbåten som klarat sig förvånansvärt bra. (Se kortfilmversionen på länken www.youtube.com/watch?v=vigU6akq9ug.)

Båtbrand på bensinstation i Dalarö

Vid tankning på en bensinmack i Dalarö fattade en motorbåt eld. Två rädd-

ningsbåtar från SRSS var lyckligtvis snabbt på plats och bogserade ut den brinnande båten vars brand sedan släcktes på betryggande avstånd från bensinmacken. Vad hade hänt om SRSS varit längre bort?

Skridskoåkare fast på isen.

Skridskoåkare, Muskö

Nyligen saknades en skridskoåkare i trakterna av Muskö. Sjøräddningen hade två svävare där men siktförhållandena var mycket begränsade. Skridskoåkaren hittades drunknad dagen efter, då sikten var bättre i en nybruten ränna som ingen hade informerat om.

Sjøräddnings-sällskapet SRSS:

- SRSS »Svenska Sällskapet för Räddning av Skeppsbrutne« har funnits i 108 år och har cirka 2 000 frivilliga sjöräddare som bemannar 68 räddningsstationer med 200 enheter, det vill säga båtar, svävare med mera.
- Sällskapet har 95 000 medlemmar och växer stadigt. SRSS existens bygger på betalande medlemmar, bidrag av olika former, donationer av till exempel båtar och svävare, frivilligt sjöräddningsarbete, bidrag från olika lotterier och sjöräddningskortet, ett kort där en viss del av transaktionerna går till SRSS.
- Att SRSS finns är en viktig hörnsten i vår säkerhet till sjöss och på isarna. Vill vi ha hjälp bör vi bidra på ett eller annat sätt. Kontakta gärna SRSS för att se vad som passar dig bäst på websidan sjoraddning.se.

Tips från sjöräddarna Helge och Pia:

- Serva Din båtmotor årligen och på minst samma ordentliga sätt som bilmotorn. Ur säkerhetssynpunkt är du i mer behov av en fungerande båtmotor än en bilmotor.
- Ha alltid färskt bränsle i tankarna och nya bränslefilter. Nutidens bensin är en färskvara.
- Var förberedd på det du skall göra. Planera och gå igenom.
- Är det åska på gång, reva seglen i tid inför eventuella åskbyar.
- Tänk på att kylan på vintern gör att överlevnadstiden kortas.
- Instrument i all ära men de måste läras in. Dessutom finns faran att båtföraren stirrar sig blind på instrumenten och glömmar omgivande verklighet.
- Förvara din telefon i vattentätt fodral för att säkra tidigt larm.

»Att SRSS finns är en viktig hörnsten i vår säkerhet till sjöss och på isarna. Vill vi ha hjälp bör vi bidra på ett eller annat sätt.«

Segelbåt på grund vid Hallskär.

FOTO: PETER HELLSTRÖM/SKÄRGÅRDSSTIFTELSEN

FOTO: OLLE KARLSSON/SKÄRGÅRDSSTIFTELSEN

Det går bra för havsörnen

I årets rapport **Levande skärgårdsnatur** kan vi utläsa skärgårdsdjurens vinnare och förlorare. Vi ser en försiktig ökning av skrântärna, sälarnas antal tycks ha avstannat och havsörnen fortsätter att öka i bestånd. Den negativa trenden för ejder och berggöv består. Det och mycket annat går att utläsa ur rapporten som Skärgårdsstiftelsen ger ut varje år sedan 30 år tillbaka.

Wira – en matlig historia

Vissa platser betyder mer för oss än andra, de har så stor betydelse att de blir ett med vårt liv. De är platser dit vi ständigt återvänder för att finna ro, glädje och inspiration. Wira – en matlig historia är en berättelse om människorna, byggnaderna och smidet. Dåtid vävs samman med nutid och tecknar brukets historia från tung vapenindustri till hantverks-samhälle och populärt turistmål i Roslagen. Boken är späckad med fakta och kryddad med dramatik, humor och en nypa nostalgi. Brukets historia varvas med matiga recept efter årtiderna.

Boktips
Smider järnet

FÖRFATTARE: Anna Hild FOTOGRAF: Karin Alfredsson.
FÖRLAG: Wira Förlag ANTAL SIDOR: 288 PRIS: 350 kr
BESTÄLL AV Anna Hild, 0708-640 429, anna.hild@telia.com

Grattis Totte och Iréne!

Denna gång blev det Totte Grönwall Snickeri från Furusund som vann halvsidan i vårt lotteri för kunder som är ute i god tid med sin bokning. Och Norrtälje Zoo vann den lilla annonsen. Bägge blev jätteglada, kanske särskilt Iréne Brändström från Norrtälje Zoo som brukar köpa lotter men aldrig vinner. Grattis än en gång. Nästa dragning sker 6 maj. Så skynda att boka innan dess om du vill vara med i nästa nummer. Se mer info på magasinskargard.se eller vår facebook-sida.

Stefan Zettergren, Totte Grönwall och Pelle Almqvist.

Vi utför allt inom bygg och snickeri, även inredningsdetaljer och kakel.

Hallinredning Yxlan

Utekök Norrpada

Sovrumsinredning Furusund

Bastuinredning Norrmansö i cederträ

Friggebod Furusund

Här ett axplock av det vi har gjort...

Visste du att ... cayennepeppar i båtbottnfärg kan motverka kräftdjur, snäckor och växtlighet på skrovet?

MARINFLYTBRYGGAN

Egen tillverkning
Lager
Helhetslösningar
Flytbryggor i trä
Flytblock
Ponton- & hamnbryggor
Båt- & badbryggor
Bojar och bommar
Förtöjningsmaterial
Tillbehör

MARINFLYTBRYGGAN

Allt för hamnen

Tel. 0176-22 16 35 / 070-812 65 28 www.marinflytbryggan.se

Vi har material för trädgård & strand

Natursten • Jord Återförsäljare Hasselforsjord
Grus • Krossprodukter
Containers • Transporter

Även leverans i storsäck!

Rodenåkarna

0176-767 50. www.rodenakarna.se

Säckar
Upphämtning av byggsäckar

Sjötransport
Frakttjänster i skärgården

Ved, jord, grus
Leverans av förbrukningsvaror

Annat
Det mesta går att lösa

SEA BAG
www.seabag.se

SEABAG är en storsäck avsedd för Stockholms skärgård. Säckarna finns i två storlekar och passar perfekt för bland annat byggarbetsplatser, tomtröjningar och vindsrensningar. Gå in på seabag.se för prislislista eller ring oss för mer information.

08-409 190 50

ELBIL - med hytt

Vi har elbilar till skärgården
Bullrar inte, ryker inte och luktar inte
Elbilen som är pålitlig i alla väder

Ring 08 –10 82 83

Epton Trading AB
Generalagent för ClubCar i Sverige

Ubåtsspanaren minns

Han har levt nästan hela sitt liv i skärgården och kryddat det med ubåtsspaning och militärhemligheter. Ett brinnande intresse för historia gör att han kan droppa årtal och gamla kungar som vi andra rabblar senaste hitlåtar i Melodifestivalen.

TEXT O FOTO: Gunnika Isaksson-Lutteman

»Jag har även jobbat som bombhund, skrattar Anders och förklarar att när polisens bombhundar blev blöta om tassarna så tog mindykarna över.«

NAMN: Anders Joninger ÅLDER: 64 år BOR: Rindö
YRKE: Kapten och chef för attackdykarna, nu pensionär
och guide på Kastellet. INTRESSEN: Historia och dykning.

Anders är uppvuxen i Skaraborg och kom till Rindö som sjuuttonåring, för att han drömde om att bli militär eller sjöbefäl. Han hade spenderat några sommarlov till sjöss, både med att skala potatis och knacka rost. I Rindös huvudort Oskar Fredriksborg fanns Sveriges främsta elitförband, kustjägarna med attackdykarna. Han blev kvar och gjorde karriär inom det militära. Anders erhöll en kaptenegrad och var chef för attackdykarna.

Förutom att ha blivit nervinschad från helikopter på olika uppdrag, arbetade Anders bland annat med kustartilleriets fasta ubåtskydd. Han var mitt i smeten när ubåtskränkningarna skedde under 1980-talet. Om den utdragna ubåtsjakten på Hårsfjärden har han mycket att berätta, men inget som får hamna i tryck. Med hjälp av magnetik, sensorer och hydrofoner

hade han och hans mannar koll på det mesta under ytan i Stockholms skärgård under kalla kriget.

Fascinationen för dykning fick blomma ut både privat och på jobbet som instruktör och boss för mindykarna på KA1. Anders historiska intresse förde honom till dykningar av mer marinarknologisk karaktär, när han under några somrar dök på regalskeppet Kronan utanför Öland.

– Jag har även jobbat som bombhund, skrattar Anders och förklarar att när polisens bombhundar blev blöta om tassarna så tog mindykarna över.

Guidar till historien

Intresset för historia har alltid funnits. Numera hoppar han in som guide åt Vaxholms fästningsmuseum där han lotsar besökare genom både museet, Kastellet, Oskar Fredriksborgs fästning och Redutten. Han är också delaktig i ett projekt som vill skapa en kulturstig på östra Rindö med kulturhistoriska lämningar från vikingatid till nutid.

På fästningsmuseet är han ansvarig för kustjägarummet med elitförbandets historia. I år firar kustjägarna 60-årsjubileum, vilket uppmärksammas under sommarens utställningar. Anders är engagerad i flera av Kastellets temadagar, bland annat en dag

om spioneri i maj, överlevnadsdagen i september och nattvandringen i slutet av oktober.

Mustaschen vickar muntert när han berättar om halvcirkeln som ritades på Kastellets mur inför HMS Hildurs provskjutning, då en 24 centimeters artilleripjäs med räfflad pipa skulle avgöra om murverket höll. Året var 1872 och efter tredje salvan var hålet som bildats i den drygt två meter tjocka muren ett faktum. Det var kronprins Oscar Fredrik som ledde provskjutningen, han blev senare kung Oscar II.

På djupet i Oxdjupet

När Ostmakeriet på Rindö invigde sin borglagrade ost med just namnet Oscar Fredrik var det Anders som guidade gästerna och berättade om kungens poesiskrivande och förkärlek till frilior. Anders påpekar att över Oxdjupet kunde man gå torrskodd förr, sundet mellan Rindö och Värmdö, hade fyllts upp för att tvinga fartyg att passera vid Kastellet istället.

– Det var ett så kallat »snabbjobb«, säger Anders och skrattar till innan han fortsätter, Gustav Vasa gav ordern 1544 att fylla Oxdjupet med sten, 1839 var det färdigt och 1877 när nya fästningen var klar bestämdes det att man skulle göra passagen segelbar igen.

Anders har bra koll på Oxdjupets vatten. Med den svenska miniubåten Spiggen 2 har han färdats under ytan genom sundet.

– Förhoppningsvis är jag en av få som har åkt ubåt genom Oxdjupet, säger Anders och ser hemlighetsfull ut.

TIPS: Vill du veta mer om historiska guidningar i Vaxholm? Kika in på www.vaxholmsfastning.se

Anders ansvarar för Kustjägarummet på Vaxholms fästningsmuseum.

FOTO: ANDERS JONINGER

Fyrskippet mitt i stan

Vid Wasamuseet på Djurgården mitt i storstaden,
ligger hon – rödmålad och fin med namnet i stora vita bokstäver
på skrovet – Finngrundet no 25. Fyrskippet som blivit museifartyg.
På en bra plats för maritima intresserade besökare och andra.

TEXT: Josefin Ekberg ILLUSTRATION: Lars Holm

Fakta/Finngrundet No 25:

Fartyget byggdes 1902-03 på AB Gefle Verkstäder. 1940 elektrifierades fyren. Finngrundet nr 25 fick också en cirkulär radiofyr med en räckvidd på 60 sjömil. 1958 genomfördes renoveringen till det skick hon har idag. Den 19 juli 1969 lämnade hon sin station för gott och ersattes av en bottenfast kassafyr. Året därpå blev hon »upgraderad« till museifartyg.

Lars Holm 2015
Fartyget Finngrundet No 25
Finngrundet No 25 vid Wasamuseet

I april någon gång brukar vintertäcket falla och museifartyget öppnas upp för besökare. Sedan är det öppet varje dag utom midsommar fram till september. Ombord finns utställningar och det ordnas guidade turer. Svenska fyrsällskapet brukar hålla i guidningarna. Och det finns mycket spännande att berätta.

Fram till 1969 tjänstgjorde fyrskeppet som nummer 25 på Finngrundet i södra Bottenhavet. Efter lång och trogen tjänst fick hon gå i pension som museifartyg och ägs idag av Statens Maritima Museer. Nu ligger hon förtöjd vid Jagarpiren bredvid isbrytaren s/s Sankt Erik där man kan ta en fika. Mitt i smeten. Bland japaner med kameror, turister från när och fjärran, båtfolk och sjöfartsintresserade samt strosande lediga stockholmare och andra. Ett bättre öde för ett fyrskepp är svårt att finna.

Ombord finns mycket utrustning och annat. För de teknisk bevandrade kanske man mest går igång på radioutrustningen, tyfonen (en tryckluftsdreven signalanordning) eller naufonon (en elektrisk mistlur). Förutom en AGA-fyr finns också en radiofyr. Motorintresserade får även de sitt lystmäte tillfredställt. I maskinrum finns en Bolinders tändkulemotor med fyra cylindrar och 403 hästkrafter. Oavsett nivå och nördfaktor - ingen kan låta bli att imponeras av det rejäla och tunga ankarspelet med grova och långa kättingar av järn. Ankarets vikt går inte av för hackor det heller. Cirka 1 750 kilo.

Poppis arbetsplats

När det begav sig arbetade åtta man här. Titulerade fyrmästare, fyrvaktare, fyrbiträde, styrman, kock, kockstewart och maskinist. Dagtid hissades ett rött klot upp i masten och vid mörkrets intåg tändes fyrslampan. När isen lade sig flyttade fyrskeppet in till hamn för att sedan återvända till sin ensliga plats så fort isen släppte. Finngrundets uppgift var att varna för grund och markera ut den förädliska platsen. Men hon fungerade också som väderstation. Besättningen rapporterade vädret sex gånger per dygn till SMHI.

En av dem som har arbetat ombord är Jan Fredrik Jutebo som tjänstgjorde som

vikarie en kort period 1954. Han minns inte så mycket men han trivdes tydligen.

– Livet ombord var mycket bättre än på den fasta kassunfyren jag kom till sen. Det var riktiga sjömän på fyrskeppet. Det är stor skillnad på landkrabbor och sjöfolk, förklarar han.

En som minns desto mer är kompisen Bo Andersson. Han flödar ur sig roliga anekdoter.

– Jutebo har var en riktig luring han. Jaså, har han inte berättat det, säger han och tar upp flera spex. Bland annat passade han på att lägga en kula bakom en byrålåda när »kombattanten« Fredrik var iland. Kulan rörde sig fram och tillbaka när fartyget guppade och Fredrik kunde inte förstå var ljudet kom från.

– Han kunde ju inte sova stackarn, minns Bo.

En annan gång dränkte Jutebo in en trasselsudd med surströmmingsspad åt samma stackars utsatta kollega.

– Han ställde till med mycket sattyg. Det var en riktig kanalje det där. Han hade glimten i ögat, skrattar Bo.

Spexen livade upp det i övrigt ganska enformiga livet – mitt ute på havet.

– Det var egentligen ack så tråkigt, säger Bo.

Fritiden fördrevs med kortspel, träslöjd och fiske.

– Vi la ut långrev och fick lax. Det var lyxmat på den tiden, minns han.

Ankarkättingar som gick av

Varannan vecka kom post och förnödenheter. Sedan blev man lämnad åt sitt öde. Till ett eget litet universum i miniatyr. Det var först när man fick

radioutrustning som personalen kunde upprätthålla kontakt med omvärlden. Ett stort lyft och en trygghet. Det fanns en del reella faror. Vid kraftig sjögång hände det att ankarkättingen sprängdes av. Om det skedde under nattetid kunde fartyget driva iväg långt innan det upptäcktes. Ville det sig riktigt illa drev fyrskeppet på det grund man skulle varna för. En annan övergripande fara var att bli påseglad. Befälhavarna på förbipassande fartyg var medvetna om att det var djupt på platsen där fyrskeppet låg och föredrog att gå nära - ibland för nära. Ett fyrskepp har sjunkit till följd av en sådan olycka, nummer 20 Grepen.

Finngrundet klarade sig dock från allvarigare tillbud, trots stormar på över 40 m/s. Men vid ett tillfälle brast ankarkättingen. Besättningen lyckades få ut ett reservankare men även dess kätting gick av. Då blev man nödgad att gå in till Öregrund men oturen slutade inte där. När man väl skulle lägga till råkade man driva back och knäckte hjärtstocken (axeln som roderbladet sitter på). En annan incident inträffade mitt under brinnande krig 1916. Då torpederades briggen Vera, ångarna Bror Oscar och Wärmland. Finngrundets mannar lyckades bärga besättningarna som togs ombord. De blev sedan hämtade av jagaren HMS Hugin.

Ja, det röda museifartyget Finngrundet bär på många nervkittlande historier. Och hon ligger strategiskt placerat på Djurgården och välkomnar alla ombord. Från och med april någon dag – då tinar hon upp efter vinterförvaringens dvala. 🐦

bullandö krog

WERMDÖ

N 59° 17' 9, E 18° 39' 2

Öppet alla dagar
april - oktober

Musikkvällar på bryggan
juli - augusti

Festvåning
upp till 96 gäster

Julbord från skärgården
december

Restaurang
Catering

Festvåning
Konferens

08-571 458 54
www.bullandokrog.se

JONAS & LOOGNA

Skärgårdens mest kända actionsreporter Loogna har fått ett nytt tryggt ankare Jonas Sandberg. Du hör Jonas & Loogna varje morgon mellan 6-10 i Skärgårdsradion 90,2.

SKÄRGÅRDSRADION förmedlar sommar dygnet runt, året om. Du får kustväderprognoser varje timme från Stockholmradio, nyheter från Aftonbladet, trafik- och serviceinformation som berör skärgårdstrafiken, ankringstips, reportage från öarna och intervjuer med aktuella gäster. Allt blandat med en unik musikmix med ett stänk av skärgårdsliv presenterat av Sveriges mest kända radioprofiler Jonas & Loogna, Ted Johansson och Rolf Arsenius.

Ovisst om Fejans krog

FOTO: ROINE KARLSSON

Det är i skrivande stund oklart om Fejans krog hinner bli färdigbyggd inför årets sommarsäsong. Krogen brann ner till grunden ifjol. Då löstes problemet med en inhyrd restaurangbåt på platsen. Krögarna Malin Jönsson och David Mattsson är oroliga. De hyr krogen och vandrarhemmet på Fejan av Skärgårdsstiftelsen. Desto mer glädjande besked är att paret ska ta över restaurangen på anrika s/s Norrtälje i Norrtälje hamn.

Familjedag på Lidö

Den 7 augusti är det dags för sommarens familjedag med gladiatorm Plexus vid vårdshuset på Lidö. Barn och föräldrar, mor/farföräldrar och leksugna i alla åldrar är välkomna. Mycket glädje och rörelse i det fria utlovas. Skriv upp datumet i almanackan redan nu.

FOTO: ROINE KARLSSON

Boktips
Från vettar till jakt

Vårjakt på Åland

Jägaren och före detta jordbrukaren Håkan Berglund från Sund Sibby fick idén att göra en bok om den traditionella vårjakten på Åland. Boken som nu finns att köpa bygger på texter från en arbetsgrupp med erfarenhet av sjöfågeljakt på ön.

Läsaren tas med på spännande sjöfågeljakter igår, och idag. Med historier från män, kvinnor och deras barn från en tid som flytt där lärdom gått från generation till generation. Här finns flera matrecept. Torsten Sundblom skriver i ett kapitel Så räddas gudingsteken. Mathias Enqvist skriver om tillverkning av fjädervettar medan K-A Lindholm berättar hur man slöjdar trævettar. Och Eva Nyberg berättar om kvinnorna i vettskåran. I boken får man också ta del av olika viltvårdande åtgärder som skötsel av holkar och inventeringar. / Roine Karlsson

TITEL: Vårjakt på Åland
FÖRFATTARE: Jan Stenroos, Sixten Häggblom m fl.
UTGIVARE: Vårjaktgruppen
FÖRLAG: PQR
ANTAL SIDOR: 167
CIRKAPRIS: 35 euro
ISBN: 978-952-5705-69-0

WWW.SVARTSO.SE

Vi ses på Svartsö i sommar

HYR UT DIN STUGA MED OSS

Tryggt – Enkelt – Betalning i förskott
– Skattefritt upp till 50 000:-

info@stugsommar.se
www.stugsommar.se
020-625625

Stugsommar
HYR I HELA SVERIGE

BASTU FÖR VARM GEMENSKAP!

Vi har ett stort sortiment för bastubygget. Vi har vedeldade bastuugnar och skorstenar i många modeller för omgående leverans.

Våra badkar från Hikki väcker stor uppmärksamhet. Läcker design, hög kvalitet och en badupplevelse som är mycket uppskattad.

Se alla våra produkter i vår butik eller på vår hemsida www.bastuspecialisten.se. Välkommen in till oss för råd och tips hur du bäst ska utforma din bastu.

Besök
WWW.BASTU-SPECIALISTEN.SE
för mer info!

Badkar Bohemen
Badkaret Bohemen från Hikki är tillverkad i saltvattenbeständigt aluminium och har en inbyggd inredning av trä. Karet tål såväl sötsom saltvatten.
Visas i vår utställning.
Pris 33.000:- (komplett med kamin)
1.424,-/mån (uppdelat på 23 månader)

Stoveman Bastuugn
Finns i flera modeller. Gedigen brännkammare omsluten av ett stort stenmagasin.
Pris från 3.300:-

Bastuspecialisten Elda
BUTIKEN

BASTU | BRASVÄRME | BAD

Karlsbodavägen 19A, Bromma. Tel: 08-445 14 10. E-post: info@bastuspecialisten.se

Skadeservice

Jour Dygnet Runt

info@skadeservice.se • www.skadeservice.se

Fastighetsjour: 0173-211 15

Sanering • Översvämningsberedskap • Städning
Återställning av skadade fastigheter • Bygg...

Tandproblem? Vi hjälper dig!

Besök oss för att få ett specialistutlåtande utan kostnad! Vi erbjuder även behandling under narkos.

Ansluten till försäkringskassan.
Över 6000 behandlade implantatpatienter

Öppet hus
Torsdagen den 28 april kl. 14-17
Välkomna!

Mats Thomsson

Mats Thomsson
Legitimerad tandläkare
SPEC. KÄKKIRURGI

Stefan Graf
Legitimerad tandläkare

Furmans väg 29, JOHANNELUNDS GÅRD • 184 92 ÅKERSBERGA
Roslagsbanan, hållplats Åkers Runö
www.teamthomsson.se • Tel. 08-540 881 00 • Fax 08-540 863 16
Kontaktadress: info@teamthomsson.se

Välkommen!

1. Arholma Handel 0176-560 12
2. Tjockö Butik och Krog 0176-431 80
3. ICA Nära Högmarsö 0176-830 40
4. Rödlögaboden 0176-870 60
5. Klintsundet Ekolandhandel 08-542 432 43
6. Husarö Handel 08-542 450 90
7. Finnhamns Sommarbutik 08-542 462 07
8. Ingmarsö Livs 08-542 460 20
9. Svartsö Lanthandel 08-542 473 25
10. Coop Långvik Måja 08-571 612 00
11. Lånsmacken Livs 08-542 473 21
12. Norra Stavudda Handel 08-571 650 78
13. Coop Berg Måja 08-571 612 00
14. Grinda Lanthandel 08-542 494 91
15. Gällnö Handelsbod & Café 08-571 663 10
16. Harö Livs 08-571 571 91
17. Westerbergs Livs Sandhamn 08-571 530 19
18. Runmarö Lanthandel 08-571 527 00
19. Guns Livs Nämö 08-571 560 17
20. Kymendö Service 08-501 542 65
21. Butiken på Örnö 08-501 560 00
22. Utö Livs 08-501 570 05
23. Rånö Livs 08-501 571 22
24. Nättarö Handelsbod 08-520 400 15
25. Saltboden Kök & Proviant Landsort 08-520 340 14

• Drivmedel och gasol
• AGA Gasol
• Hjärtstartare finns på ön

Din matbutik i Stockholms skärgård

skärgårdshandlarna.se

Ladda ner
Skärgårdshandlarnas
App!

En tur i skärgården kräver inga förberedelser. Skärgårdens matbutiker har allt du behöver. Livsmedel, färsk fisk, nybakat bröd, skärgårdsslöjd och ofta lokalt odlade grönsaker. Vi vill med vårt breda sortiment och vår geografiska spridning att du ska få en trevlig och bekymmersfri tillvaro i Stockholms skärgård. Många av oss har bensin, gasol, är ombud för apotek och systembolag. Vissa av oss hyr även ut cyklar, kanoter och rum. Ring gärna din butik för sortiment och beställningar!

Samarbetspartners för en levande skärgård

Minns en stund i Furusund

Den här oljemålningen visar Furusundsleden under tidigt 50-tal. Konstnären Erik »Kulan« Wennberg har förevigat ögonblicket ur sitt minne. Som han oftast gör med sin naivistiska konst. I varje nummer berättar vi om en av alla hans tavlor.

Utsikten är från Hagalunds barnens sommarkollo. Vid stranden syns barnen bada i det kalla vattnet. I Furusund bodde barnens favoritfigur Pippi Långstrumps »mamma« författaren Astrid Lindgren. Där ser vi Pippi med babord och styrbordsstrumpor på fel ben. Det stora gula huset är Pensionat Täckholmen. Där bodde en annan stor författare – August Strindberg. Han beskrev kärleksfullt pensionatet med orden »Täckholmen är som en stor

famn«. Ett halvt sekel fanns byggnaden kvar. Nu är det ett minne blott.

– Pensionatet revs av Is-Ove. Han byggde ett modernt hus med simbassäng i källaren med en levande alligator(!), berättar Erik.

På andra sidan sundet ser vi vägfärjan i Köpmanholm som väntar på att bilarna ska rulla ombord. Ett modernt inslag på den här tiden. Samtidigt seglar en tvåmastad skuta i Furusundsleden. Nytt möter gammalt. I bilden ser vi

också ångfartyget Bore III. Dätidens finlandsfärja. Hon kunde ta 700 passagerare och 20 bilar och gick mellan Stockholm och Mariehamn, samt även till Åbo och Helsingfors. Erik vill minnas att det kostade 45 kronor för en resa till Mariehamn inklusive två hotellnätter. Den främre skorstenen på ångbåten är en »blind« skorsten. Där låg fartygets huvudägare – direktör Hans von Rettigs privata hytt.

Bore III köps 1976 av Midwest Cruises Panama och döps om till Lowell Thomas Explorer. På grund av ekonomiska problem säljs båten året därpå på auktion till Throghfun Corporation i Monrovia, Liberia. Hon får namnet Royal Clipper. Då blir hennes saga all. Det sägs att det betyder otur att döpa om en båt. En månad senare sker en explosion i maskinrum och fartyget blir totalt utbränt och sjunker till botten. Idag är vraket bärgat och uppsågat i delar. En sorglig historia. Men här i konstnärens tavla är ångbåten förevigad i sina glansdagar.

/ JOSEFIN EKBERG

Guiden

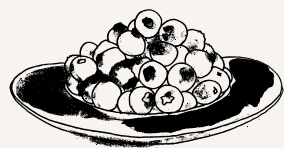

FOTO: ROINE KARLSSON

Din Skärgårdsguide

Hjälper dig att hitta alla krogar, vandrarnhem, spa, sjötaxi och sjöräddning. Och mycket mycket mer ...

Nytt o. nöje

»Lite gott
att äta och
någonstans
att bo.«

Krogar/cafeer

Öregrund/östhammar

ADAS KAFFESTUGA, ÖSTHAMMAR
0173-129 99
www.adaskaffestuga.se

BETTANS HEMBAGERI, GIMO
0173-120 20
www.bettanshembageri.se

FORSMARKS VÄRDShUS & CAFE, FORSMARK
0173-501 00
www.forsmarkwardshus.se

GLADAN RESTAURANG, ÖSTHAMMAR
0173-215 00

KAFE WILMA, ÖREGRUND
0173-300 31
www.kafewilma.se

KINA-THAI RESTAURANG, ÖSTHAMMAR
0173-175 54, 073-742 27 72

ANGELICAS MAT & BAGERI, ÖSTHAMMAR
0173-128 88
www.cafemjollnaren.com

NORRSKEDIKA HOTELL, NORRSKEDIKA
0173-150 55
www.gamlajarnhandeln.se

SJÖKROGEN, ÖSTHAMMAR
072-721 25 29
www.sjokrogeniosthammar.se

SUSHI INDORA, ÖSTHAMMAR
073-996 87 97, 070-350 61 76
www.facebook.com/sushiindora

ÖRSKÄRS FYR, VANDRARHEM & SERVERING
0173-340 21
www.orskarsfyr.se

Norra skärgården

BLIDÖ HAMNKROG, BLIDÖ
0176-825 99
www.blidohamnrog.se

CAFE CHOCOLATE, RIMBO
0175-710 50
www.cafechocolate.se

FEJANS KROG
0176-430 42
(öppet sommartid)
www.fejan.se

MARHOLMEN, NORRTÄLJE
0176-20 81 00/75
www.marholmen.com

HOTELL HAVSBADEN, GRISSLEHAMN
0175-309 30
www.hotellhavsbaden.se

HAVSPIREN RESTAURANG, NORRTÄLJE
0176-162 20
www.havspiren.se

KÄRLEKSUDDENS SKÄRGÅRDSRESTAURANG, NORRTÄLJE
0176-101 11
www.karleksuddennorrtalje.se

PENSIONAT GRANPARKEN, NORRTÄLJE
0176-103 54
www.granparken.com,
facebook.com/pensionat
granparken

PIZZERIA GRÄDDÖ, GRÄDDÖ
0176-400 11

RÄNÄS SLOTT, RÄNÄS
0175-747 00
www.ranasslott.se

SIMPNÄS HAMNCAFE, BJÖRKÖ-ARHOLMA
070-974 91 92
www.cafet.se

VILLA DAGMAR, FURUSUND
070-757 57 46, 076-212 98 97
www.villadagmar.se

ÅTELLET I NORRTÄLJE
0176-70 04 50
www.atellet.se

Mellersta skärgården

ARTIPELAG, VÄRMDÖ
08-570 130 00
www.artipelag.se

BAGERIET BAR & RESTAURANG, STAVSNÄS
08-571 504 60
www.stavsnashembageri.se

BEST WESTERN THE PUBLIC HOTEL, ÅKERSERGA
08-558 090 00
www.publichotel.se

BULLANDÖ KROG, VÄRMDÖ
08-571 458 54
www.bullandokrog.se

DOMARUDDENS FRILUFTSGÅRD, ÅKERSERGA
08-540 208 25
www.domaruddens.se

FREDRIKSBERGS HOTELL, VÄRMDÖ/RINDÖ
08-541 380 50
www.fredriksborghotel.se

GRINDA VÄRDShUS, GRINDA
08-542 494 91
www.grindawardshus.se

GÄLLNÖ HANDELSBOD, BAR, CAFE & VANDRARHEM, GÄLLNÖ
08-571 661 17
www.gallno.se,facebook.com/
GALLNOHANDELSBOD

Ingmarsö Krog, Ingmarsö
08-542 468 00
www.ingmarsokrog.com

NEDERGÅRDEN, SÖDRA STAVSUDDA
070-516 54 04
www.nedergarden.com

NORRA STAVSUDDA HANDEL
08-571 650 78
www.stavsudda-handel.se

NYCKELVIKENS HERRGÅRD, NACKA
08-718 00 21
www.nyckelviken.com

PÄRLAN PÅ MÖJA, MÖJA
08-571 641 85
www.parlanpamoja.se

RÖKERIET FJÄDERHOLMARN, FJÄDERHOLMARN
08-716 50 88
www.rokeriet-fjaderholmarna.se

RESTAURANG HJERTA, SKEPPSHOLMEN
08-520 236 70
www.restuaranghjerta.se

SANDHAMNS VÄRDShUS
08-571 530 51
www.sandhamns-varshus.se

SVARTSÖ KROG, SVARTSÖ
08-542 472 55
www.svartsokrog.se

VAXHOLMS BRYGGHUS, RINDÖ
072-300 00 46
www.vaxholmsbryggghus.se

VAXHOLMS HEMBYGGSGÅRDS CAFE, VAXHOLM
08-541 319 80
www.facebook.com/vaxholms
hembyggsgards_cafe

VAXHOLMS KASTELL, VAXHOLM
08-12 00 48 70
www.kastellet.com

WIKSTRÖMS FISK, MÖJA
08-571 641 70
www.wikstromsfisk.se

ÖSTANÄ SJÖKROG, ROSLAGS-KULLA
08-543 531 00
www.ostanassjokrog.se

Södra skärgården

ANTONS KROG, TROSA
0156-127 49
www.antonskrog.se

BÅTSHAKET, ÄLÖ
08-501 574 63
www.batshaket.se (sommartid)

FRIDA'S CAFE & KONDITORI, NYNÄSHAMN
08-520 112 06
www.facebook.com/frida's

KAFE RADIOKAKAN & MOPEDEM, NYNÄSHAMN
08-520 132 00
www.mopedum.se

KÖRUNDA GOLF & KONFERENSHOTELL, NYNÄSHAMN
08-520 390 30
www.korunda.se

LOTSTORNET & SVEDTILJAS, LANDSORT
08-520 341 11
www.g-mo.se

LANDSORTS GÄSTHAMN & STUGOR, LANDSORT
08-520 341 20, 0709-562 561
www.sjoblomsservice.se

MARINA BEACH CLUB, NYNÄSHAMN
08-520 219 00
www.ayabeachclub.com

NILSSONS BAGERI, TROSA/NYKÖPING
0156-123 94 (Trosa),
0155-212 325 (Nyköping)
www.mekkakonditori.se

NYNÄS HAVSBAD, NYNÄSHAMN
08-520 604 00
www.nynashavsbad.se

NÄMDÖ KÖK & BAR, NÄMDÖ
08-571 563 79
www.gunslivs.se

OAXEN BYGDEGÅRD, MÖRKÖ
070-453 85 33
www.oaxenbygdegard.se

ORNÖ BÅTVARV, ORNÖ
08-501 581 00
www.ornobatvarv.se

SLAPBACK VINTAGE & RETRO, TROSA
0156-177 70
www.facebook.com/Slapback
VINTAGE & RETRO

TROSA GÄSTHAMN
0156-161 11, 070-227 36 31
www.trosagasthamn.se

TROSA HAVSBAD, TROSA
0156-124 94
www.trosahavsbad.se

ÅGÅRDEN HOTELL, RESTAURANG & TRÄDGÅRDSBAR, TROSA
0156-400 90
www.agarden-trosa.se

Åland

PARK ALANDIA HOTELL, MARIEHAMN
+358 (0)18 141 30
www.parkalandiahotel.com

Boende/vandrarhem/ hotell/rum

Östhammar/Öregrund

BO & KAJAK, ÖREGRUND
070-280 54 42
www.bokajak.se

EPOKGÅRDEN, ÖREGRUND
0173-302 00
www.epokgarden.se

GUNILLAS BED & BREAKFAST, ÖSTHAMMAR
0173-125 26, 070-648 98 75
www.gunhem.se

KAFE WILMA, ÖREGRUND
0173-300 31
www.kafewilma.se

KRISTINAS BED & BREAKFAST, ÖSTHAMMAR
070-238 15 46
www.kristinas.se

HOTELL KLOCKARGÅRDEN, ÖREGRUND
0173-300 65
www.klockargarden.nu

LEUFSTABRUKS VÄRDShUS & KONFERENS, LÖVSTABRUK
0294-311 22
www.leufstabrukwardshus.se

NORRSKEDIKA HOTELL & CAFÉ
0708-841 442
www.gamlajarnhandeln.se

PENSIONAT ANKARGÅRDEN, ÖREGRUND
0173-305 12
www.ankargarden.se

RÄVSTENS STUGBY, GRÄSÖ
0173-360 18
www.ravsten.se

STRANDHOTELLET I ÖREGRUND
0173-316 00
www.strandhotellet.nu

TUSEN OCH EN NATT, ÖSTHAMMAR
0173-101 81
www.facebook.com/TusenOchEnNatt

UDDENS B & B, ÖREGRUND
0173-302 20, 070-316 59 99
www.uddensbb.se

VILLA ÖSTHAMMAR, ÖSTHAMMAR
070-56 51 877
www.villaosthammar.se

ÖRSKÄRS FYR, VANDRARHEM & SERVERING
Boka@orskarsfyr.se
www.orskarsfyr.se

Norra skärgården

ARHOLMA NORD – ARCHIPELAGO LODGE
0176-560 40
www.arholmanord.se

ARHOLMA VANDRARHEM

BULL-AUGUST GÅRD
0722-43 35 89, 0176-560 18
www.bullaugust.se

BLIDÖ HAMNKROG, BLIDÖ
0176-825 99
www.blidohamnrog.se

CARLBERG BED & BREAKFAST, BERGSHAMRA
0176-260 420
www.carlbergbo.se

FEJANS KROG, FEJAN
0176-430 41, www.fejan.se

FRITIDSBYN KAPPELLSKÄRET, RÅDMANSÖ
0176-441 69, 0708-800 838
www.fritidsbyn.se

GRISSLEHAMNS GÅRD, GRISSLEHAMN
0175-302 52, 070-755 73 51
www.grisslehamngard.se

GRÄDDÖ SJÖLIV, GRÄDDÖ
076-793 76 17
www.graddosjolviv.se

HOTELL HAVSBADEN, GRISSLEHAMN
0175-309 30
www.hotellhavsbaden.se

KVARNUDDEN, GRÄDDÖ
0176-400 50, 0733-833 786,
0739-87 20 03
www.kvarnudden.se

LIDÖ VÄRDShUS, LIDÖ
0176-404 99,
www.lidovardshus.se

LYCKHEM SKÄRGÅRDS-PENSIONAT, BJÖRKÖ
0176-940 27
www.lyckhem.nu

LYRAN KONFERENS, MARHOLMEN
0176-20 81 00
www.marholmen.com

MATS PERSGÅRDEN&B, GRISSLEHAMN
0175-302 25, 070-443 96 56
www.matspersgarden.se,
facebook.com/matspersgarden

PENSIONAT GRANPARKEN, NORRTÄLJE
0176-103 54
www.granparken.com, facebook.com/pensionat
granparken

RÄNÄS SLOTT, RÄNÄS
0175-747 00
www.ranasslott.se

SALNÖ GÅRD, VÄDDÖ
0176-931 30
www.salnogard.se

SIARÖFÖRDET, LJUSTERÖ
08-24 30 90
www.blidosundsbolaget.se

SVEN FREDRIKSSON BED & BREAKFAST, NORRTÄLJE
070-209 42 43
www.svenfredriksson.com

STF VANDRARHEMMET HVILAN, NORRTÄLJE
0176-133 16
www.vandrarhemnorrtalje.se

SÖDERARM – FYREN I ÅLANDS HAV
0176-432 12
www.soderarm.com

VILLA DAGMAR, FURUSUND
070-757 57 46, 076-212 98 97
www.villadagmar.se

WIK BED & BREAKFAST, SÖDERBYKARL
0176-27 03 22, 070-789 69 98
www.wikbnb.se

ÅTELLET I NORRTÄLJE
0176-70 04 50
www.atellet.se

Mellersta skärgården

BEST WESTERN THE PUBLIC HOTEL, ÅKERSERGA
08-558 090 00
www.publichotel.se

BOGESUNDSGÅRDEN, VAXHOLM
08-541 322 40
www.bogesundsgarden.se

DJURÖNÄSET, DJURÖ
08-571 490 00
www.djuronaset.com

FINNHAMNS VANDRARHEM
08-542 462 12
www.finnhamn.se

FREDRIKSBERGS HOTELL, VÄRMDÖ
08-541 380 50
www.fredriksborghotel.se

GRINDA VANDRARHEM, GRINDA
08-542 494 91
www.grindawardshus.se

GÄLLNÖ HANDELSBOD, BAR, CAFE & VANDRARHEM, GÄLLNÖ
08-571 661 17
www.gallno.se,facebook.com/
/gallnohandelsbod

IDÖBORG KONFERENS & RETREAT
08-571 590 66
www.idoborg.se

MÖJA GÄSTHEM, MÖJA
0709-49 45 20
www.mojagasthem.se

NORRGÅRDEN B&B, INGMARS Ö
0708-250 258
www.ingmarsonnorggard.se

SANDHAMNS VÄRDShUS, SANDHAMN
08-571 530 51
www.sandhamns-varshus.se

SANDS HOTELL, SANDHAMN
08-571 530 20
www.sandshotell.se

SVARTSÖ SKÄRGÅRDSHOTELL & VANDRARHEM, SVARTSÖ
08-542 474 00
www.svartsonorra.se

VAXHOLMS B&B, VAXHOLM
0703-725 333
www.vaxholmsbedandbreakfast.se

Södra skärgården

BERGS GÅRD RUM & RELAX, VÄSTERLJUNG-TROSA
070-495 49 32
www.bergsgard.nu

EKUDDENS VANDRARHEM, GÄLÖ
0707-60 92 90
www.ekuddensvandrarhem.se

FJÄRDLÅNG VANDRARHEM
073-595 53 03
www.enebackens.se

GRUNDETS VANDRARHEM, RÖGRUND
08-571 561 10
www.grundet.se

KÖRUNDA GOLF & KONFERENSHOTELL, NYNÄSHAMN
08-520 390 30
www.korunda.se

LANDSORTS VANDRARHEM, LANDSORT
0732-31 90 01
www.landsortsvandrarhem.se

LOTSTORNET & SVEDTILJAS, LANDSORT
08-520 341 11
www.g-mo.se

NYNÄS HAVSBAD, NYNÄSHAMN
08-520 604 00
www.nynashavsbad.se

OAXEN BYGDEGÅRD, OAXEN
070-453 85 33
www.oaxenbygdegard.se

SKÄRGÅRDSHOTELLET, NYNÄSHAMN
08-520 111 20
www.skargardshotellet.com

STF STUDIO LAGNÖ, TROSA
0156-224 70
www.studiolagno.se

TROSA-VAGNHÄRAD SK, HÄRADSVÄLLEN
0156-267 60, 070-767 81 74
www.laget.se/tvsk

ÅGÅRDEN HOTELL, RESTAURANG & TRÄDGÅRDSBAR, TROSA
0156-400 90
www.agarden-trosa.se

Åland

PENSIONAT SOLHEM, MARIEHAMN
+358 18 163 22
www.visitaland.com/solhem
PARK ALANDIA HOTELL, MARIEHAMN
+358 (0)18 141 30
www.parkalandiahotel.com

Stugor

Östhammar/Öregrund

BO & KAJAK, ÖREGRUND
070-280 54 42
www.bokajak.se
EPOKGÅRDEN, ÖREGRUND
0173-302 00
www.epokgården.se
KRISTINAS BED & BREAKFAST, ÖSTHAMMAR
070-238 15 46
www.kristinas.se
RÄVSTENS STUGBY, GRÄSÖ
0173-360 18
www.ravsten.se
ÖRSKÄRS FYR, VANDRARHEM & SERVERING
0173-340 21
www.orskarsfyr.se

Norra Skärgården

GRISSELEHAMNS MARINA & CAMPING
0175-330 30 (camping)
0175-306 49 (marina)
www.grisslehamnsmarina.se
LIDÖ VÄRDSHUS, LIDÖ
0176-404 99
www.lidovardshus.se
LJUSTERÖ SKÄRGÅRDSCENTER
08-542 424 01
www.ljusteroskargardscenter.se
LYCKHEM SKÄRGÅRDSPENSIONAT, BJÖRKÖ
0176-940 27
www.lyckhem.nu
LYRAN KONFERENS, MARHOLMEN
0176-20 81 00
www.marholmen.com
SANDVIKEN CAMPING & HAVSBAD, VÄDDÖ
0176-503 15
www.sandvikencamping.se
FRITIDSBYRN KAPELLSKÄRET, RÅDMANSÖ
0176-441 69, 0708-800 838
www.fritidsbyn.se

Mellersta Skärgården

DOMARUDDENS FRILUFTSGÅRD, ÅKERSERGA
08-540 208 25
www.domarudden.se
FJÄRDEN
070-832 88 63
www.fjarden.se
GRINDA STUGBY, GRINDA
08-542 494 91
www.grindawardshus.se

HUSARÖBRÖDERNA ÖSTERMAN, HUSARÖ
070-934 96 50
www.husaro.se
IDÖBORG KONFERENS & RETREAT
08-571 590 66
www.idoborg.se
MÖJA GÄSTHEM, MÖJA
0709-49 45 20
www.mojagasthem.se
STOCKHOLMS SKÄRGÅRDSSTUGOR
08-570 231 31
www.skargardsstugor.se

Södra Skärgården

LANDSORTS GÄSTHAMN & STUGOR
08-520 341 20, 0709-562 561
www.sjoblomsservice.se
ORNÖ BÅTVARV, ORNÖ
08-501 581 00
www.ornobatvarv.se
TROSA HAVSBAD, TROSA
0156-124 94
www.trosahavsbad.se
UTÖ STUGA, UTÖ
070-251 01 21
www.utostuga.se
STUGSOMMAR
020-625 625
www.stugsommar.se
TROSA-VAGNHÅRAD SK, HÄRADSVÄLLEN
0156-267 60, 070-767 81 74
www.laget.se/tvsk

Camping

FRITIDSBYRN KAPELLSKÄRET, RÅDMANSÖ
0176-441 69, 0708-800 838
www.fritidsbyn.se
GRISSELEHAMNS MARINA & CAMPING
0175-330 30 (camping)
0175-306 49 (marina)
www.grisslehamnsmarina.se
SANDVIKEN CAMPING & HAVSBAD, VÄDDÖ
0176-503 15
www.sandvikencamping.se
TROSA HAVSBAD, TROSA
0156-124 94
www.trosahavsbad.se

Konferens/Bröllop

Öregrund/Östhammar

EPOKGÅRDEN, ÖREGRUND
0173-302 00
www.epokgården.se
LEUFSTABRUKS WÄRDSHUS & KONFERENS, LÖVSTABRUK
0294-311 22
www.leufstabrukwardshus.se
RÄVSTENS STUGBY, GRÄSÖ
0173-360 18
www.ravsten.se
STRANDHOTELLET I ÖREGRUND
0173-316 00
www.strandhotellet.nu

Norra Skärgården

FEJANS KROG, FEJAN
0176-430 41
www.fejan.se
HOTELL HAVSBADEN, GRISSLEHAMN
0175-309 30
www.hotellhavsbaden.se
LIDÖ HERRGÅRD, LIDÖ
0176-404 99
www.lidovardshus.se
LYRAN KONFERENS MARHOLMEN, NORRTÄLJE
0771-16 17 00 (bokningen)
www.lyrankonferens.se
PENSIONAT GRANPARKEN, NORRTÄLJE
0176-103 54
www.granparken.com, facebook.com/pensionat-granparken
RÄNÄS SLOTT, RÄNÄS
0175-747 00
www.ranasslott.se
SALNÖ GÅRD, VÄDDÖ
0176-931 90
www.salnogard.se
SÖDERARM – FYREN I ÅLANDS HAV
0176-432 12
www.soderarm.com

Mellersta Skärgården

ARTIPELAG, VÄRMDÖ
08-570 130 00
www.artipelag.se
BEST WESTERN THE PUBLIC HOTEL, ÅKERSERGA
08-558 090 00
www.publichotel.se
BULLANDÖ KROG, VÄRMDÖ
08-571 458 54
www.bullandokrog.se
BOGESUNDSGÅRDEN, VAXHOLM
08-541 322 40
www.bogesundsgarden.se
DJURÖNÄSET, DJURÖ
08-571 490 00
www.djuronaset.com
DOMARUDDENS FRILUFTSGÅRD, ÅKERSERGA
08-540 208 25
www.domarudden.se
FREDRIKSBORGS HOTELL, VÄRMDÖ
08-541 380 50
www.fredriksborghotel.se
GRINDA WÄRDSHUS, GRINDA
08-542 494 91
www.grindawardshus.se
IDÖBORG KONFERENS & RETREAT
08-571 590 66
www.idoborg.se
MÖJA GÄSTHEM
0709-49 45 20
www.mojagasthem.se
NJUTA SPA, NACKA STRAND
08-21 21 68, 0707-21 21 26
www.njutaspa.se
SAILING EVENTS, VÄRMDÖ
08-571 471 00
www.sailingevents.se
SANDS HOTELL, SANDHAMN
08-571 530 20
www.sandshotell.se
SEGELFARTYGET T/S CONSTANTIA
070-577 32 33
www.constantia.se

ÄVENTYRENS Ö, ÅKERSBERGA
08-540 881 16
www.avenyrenso.se

Södra Skärgården

GRUNDETS VANDRARHEM, RÖGRUND
08-571 561 10
www.grundet.se
LÄGNÖ STUDIO, TROSA
0156-224 70
www.studiolagno.se
LANDSORTS VANDRARHEM
08-520 341 05
www.landsort.com
LOTSTORNET & SVEDTILJAS, LANDSORT
08-520 341 11
www.g-mo.se

Åland

PARK ALANDIA HOTELL, MARIEHAMN
+358 (0)18 141 30
www.parkalandiahotel.com

Grupp- och ledarskapsutveckling

ÄVENTYRENS Ö, ÅKERSBERGA
08-540 881 16
www.avenyrenso.se

Sjötaxi/båtturer

BLIDÖSUNDSBOLAGET
08-34 30 90
www.blidosundsbolaget
CATCH & RELAX, VAXHOLM
08-544 913 20, 070-509 61 11
www.catchrelax.se
ENSKÄRS SJÖTRANSPORT, RÅDMANSÖ
070-692 83 83
www.enskarssjotransport.se
GRÄDDÖ SJÖLIV, GRÄDDÖ
076-793 76 17
www.graddosjoliv.se
GRÄSKÖ ARKIPELAGSERVICE, GRÄSKÖ
070-845 58 63
LÖPARÖ MARINA, BERGSHAMRA
0176-26 43 25, 070-272 17 72
www.loparomarina.se
GUSTAFS TAXIBÅTAR & EVENTS
Taxibåtarna m/s Diana, m/s Vidar, m/s The Bay Stockholm
0739-81 67 70
www.gustafstaxibatar.se
facebook.com/GustafsTaxiboats
HUB PROJECTS
070-575 60 70
www.sjotransporter.se

PER ELIASSONS SJÖTJÄNST
070-660 03 62 (sommartid)
www.per-eliasson.se
ROSLAGENS SJÖTRAFIK, SANDHAMN
070-691 38 58
www.roslagenssjotrafik.se
SEGELFARTYGET T/S CONSTANTIA
070-577 32 33
www.constantia.se
SOLBERGA GÅRD, RUNMARÖ
08-571 520 61
www.solbergagard.nu
SKÄRGÅRDSSTJÄNSTER, YXLAN
070-537 90 19
www.taxibat.nu
TROSA REDERI
073-655 18 21
www.trosarederi.se
TUR TILL SJÖSS HC AB, ÅKERSBERGA
0760-835 082 el
0704-239 704 (maj-sep)
0043-6991-942 68 54 (okt-apr)
www.turtillsjoss.com
UTÖ REDERI AB
08-679 58 30 (turupplysning)
08-571 546 10 (godsbokning)
08-501 570 25 (kontoret)
www.utorederi.se
WAXHOLMSBOLAGET
08-679 58 30 (turupplysning)
www.waxholmsbolaget.se

Svävare

TRAFIKLINJER ANDERS THORÉN, DJURÖ
070-311 94 54
www.traffiklinjer.se
SVISCH AIR, SVARTSÖ
070-211 13 81
www.svischair.se

Fiske/sportfiske

CATCH & RELAX, VAXHOLM
08-544 913 20, 070-509 61 11
www.catchrelax.se
DOMARUDDENS FRILUFTSGÅRD, ÅKERSERGA
08-540 208 25
www.domarudden.se
GRÄDDÖ SJÖLIV, GRÄDDÖ
076-793 76 17
www.graddosjoliv.se
GRÄSÖ KANOTCENTRAL, GRÄSÖ
0173-360 03, 070-446 42 95
www.grasokanot.se, facebook.com/grasokanot
RÄVSTENS STUGBY, GRÄSÖ
0173-360 18
www.ravsten.se
SKÄRGÅRDSGUIDERNA
070-512 04 05
www.skargardsguiderna.se
TUR TILL SJÖSS HC AB, ÅKERSBERGA
0760-835 082 el
0704-239 704 (maj-sep)
0043-6991-942 68 54 (okt-apr)
www.turtillsjoss.com
VAXHOLMS BRYGGHUS, RINDÖ
072-300 00 46
www.vaxholmsbryggghus.se
VIND O VATTEN SEGLINGSKURSER O SEGLINGSUPPLEVELSER
070-743 29 14
www.vindovatten.se

ÅLANDS JAKT & FISKEMUSEUM, ECKERÖ
+358 (0)18 382 99
www.jaktfiskemuseum.ax, facebook.com/jaktfiskemuseum

Event/charter

CATCH & RELAX, VAXHOLM
08-544 913 20, 070-509 61 11
www.catchrelax.se
EREVENT, FEJAN
www.erevent.se
GUSTAFS TAXIBÅTAR & EVENTS
Taxibåtarna m/s Diana, m/s Vidar, m/s The Bay Stockholm
0739-81 67 70
www.gustafstaxibatar.se, facebook.com/GustafsTaxiboats
HUB PROJECTS
070-575 60 70
www.sjotransporter.se
IDÖBORG KONFERENS & RETREAT
08-571 590 66,
www.idoborg.se
LINJETTCHARTER, NORRTÄLJE
0176-23 05 15, 070-571 85 50
www.linjettcharter.se
OUT SEGLINGSEVENEMANG, VAXHOLM
08-618 00 80
www.out.se
SANDS HOTELL, SANDHAMN
08-571 530 20
www.sandshotell.se
SAILING EVENTS, VÄRMDÖ
08-571 471 00
www.sailingevents.se
SEGELFARTYGET T/S CONSTANTIA
070-577 32 33
www.constantia.se
SANDKILEN HELMI, BLIDÖ
070-609 01 34, 070-246 03 48,
070-496 10 91
www.helmi.se
STOCKHOLMS GUIDEBYRÅ
070-670 55 97
www.stockholmsguidebyra.se
SÖDERARM – FYREN I ÅLANDS HAV
0176-432 12
www.soderarm.com
TUR TILL SJÖSS HC AB, ÅKERSBERGA
0760-835 082 el
0704-239 704 (maj-sep)
0043-6991-942 68 54 (okt-apr)
www.turtillsjoss.com
VAXHOLMS BRYGGHUS, RINDÖ
072-300 00 46
www.vaxholmsbryggghus.se
VIND O VATTEN SEGLINGSKURSER O SEGLINGSUPPLEVELSER
070-743 29 14
www.vindovatten.se

Seglingskurser

VIND O VATTEN SEGLINGSKURSER O SEGLINGSUPPLEVELSER
070-743 29 14
www.vindovatten.se

Seglingsturer

OUT SEGLINGSEVENEMANG, VAXHOLM
08-618 00 80
www.out.se
SANDKILEN HELMI
070-609 01 34, 070-246 03 48
www.helmi.se
VIND O VATTEN SEGLINGSKURSER O SEGLINGSUPPLEVELSER
070-743 29 14
www.vindovatten.se

Båtuthyrning

GRÄDDÖ SJÖLIV, GRÄDDÖ
076-793 76 17
www.graddosjoliv.se
GRÄSÖ KANOTCENTRAL, GRÄSÖ
0173-360 03, 070-446 42 95
www.grasokanot.se, facebook.com/grasokanot
HUB PROJECTS
070-575 60 70
www.sjotransporter.se
RÄVSTENS STUGBY, GRÄSÖ
0173-360 18
www.ravsten.se
SKÄRGÅRDSGUIDERNA
070-512 04 05
www.skargardsguiderna.se
TUR TILL SJÖSS HC AB, ÅKERSBERGA
0760-835 082 el
0704-239 704 (maj-sep)
0043-6991-942 68 54 (okt-apr)
www.turtillsjoss.com
VIND O VATTEN SEGLINGSKURSER O SEGLINGSUPPLEVELSER
070-743 29 14
www.vindovatten.se

Skridskoturer

STOCKHOLMS GUIDEBYRÅ
070-670 55 97
www.stockholmsguidebyra.se

Klättring/grottkrypning

STOCKHOLMS GUIDEBYRÅ
070-670 55 97
www.stockholmsguidebyra.se

Lägerverksamhet

ÄVENTYRET VÄSSARÖ
0173-371 19
www.avenyretvassaro.se
MÖJA GÄSTHEM, MÖJA
0709-49 45 20
www.mojagasthem.se
SEGELFARTYGET T/S CONSTANTIA
070-577 32 33
www.constantia.se

Kajakturer

STOCKHOLMS GUIDEBYRÅ
070-670 55 97
www.stockholmsguidebyra.se

Kajak/kanot

BO & KAJAK, ÖREGRUND
070-280 54 42
www.bokajak.se
ERKAJAK, FEJAN
www.erkajak.se
GRINDA GÄSTHAMN, GRINDA
08-542 494 91
www.grindawardshus.se
GRÄSÖ KANOTCENTRAL, GRÄSÖ
0173-360 03, 070-446 42 95
www.grasokanot.se, facebook.com/GRASOKANOT
Hemviken Kajak, Ljusterö
076-711 90 44
www.hemvikenkajak.se
IDÖBORG KONFERENS & RETREAT
08-571 590 66
www.idoborg.se
KAJAK & UTELIV, RÅDMANSÖ
0176-403 15
www.kajak-uteliv.com
LIDÖ HERRGÅRD, LIDÖ
0176-404 99
www.lidovardshus.se
NORRGÅRDEN B&B, INGMARS Ö
0708-250 258
www.ingmarsonnorggard.se
NORRA STAVSUDDA HANDEL
08-571 650 78
www.stavsudda-handel.se
SOLBERGA GÅRD, RUNMARÖ
08-571 520 61
www.solbergagard.nu
TROSA HAVSBAD, TROSA
0156-124 94
www.trosahavsbad.se
VAXHOLMS BRYGGHUS, RINDÖ
072-300 00 46
www.vaxholmsbryggghus.se

Spa/relax

HOTELL HAVSBADEN, GRISSLEHAMN
0175-309 30
www.hotellhavsbaden.se
MARELD SPA, MARHOLMEN
0176-20 81 00
www.marholmen.com
NJUTA SPA, NACKA STRAND
08-21 21 68
www.njutaspa.se
RÄNÄS SLOTT, RÄNÄS
0175-747 00
www.ranasslott.se

Hudvårdssalong	Äventyrgolf	Ridning
NJUTA SPA, NACKA STRAND 08-21 21 68 www.njutaspa.se	TROSA PARKGOLF, NYÅNGSV 1(ÖPPET fr valborg till sista september med reservation för dåligt väder) 070-404 16 09 www.trosaparkgolf.se	Ö-TÖLT, INGMARSÖ 0708-250 258 www.ingmarsonnorrsgard.se
Yoga	Minigolf/golf	Ekologisk mat
IDÖBORG KONFERENS & RETREAT 08-571 590 66 www.idoborg.se	GRISSEHAMNS MARINA & CAMPING 0175-330 30 (camping) 0175-306 49 (marina) www.grisslehamnsmarina.se LYRAN KONFERENS, MARHOLMEN 0176-20 81 00 www.marholmen.com TROSA HAVSBAD, TROSA 0156-124 94 www.trosahavsbad.se	BERGS GÅRD RUM & RELAX, VÄSTERLJUNG-TROSA 070-495 49 32 www.bergsgard.nu
Bastuflotte	Cykel	Livsmedel
GRÄDDÖ SJÖLIV, GRÄDDÖ 076-793 76 17 www.graddosjoliv.se	BO & KAJAK, ÖREGRUND 070-280 54 42 www.bokajak.se CARLBERG BED & BREAKFAST, BERGSHAMRA 0176-260 420 www.carlbergbo.se FORSMARKS WÅRDShUS, FORSMARK 0173-501 00 www.forsmarkswardshus.se LANDSORT GÄSTHAMN OCH STUGOR 08-520 341 20, 0709-562 561 www.sjoblomsservice.se ORNÖ BÅTVARV, ORNÖ 08-501 581 00 www.ornobatvarv.se SVARTSÖ LANTHANDEL, SVARTSÖ 08-542 473 25 www.svartsolanthandel.se SVARTSÖ SKÄRGÅRDSHOTELL & VANDRARHEM, SVARTSÖ 08-542 474 00 www.svartsonorra.se VANDRARHEMME HVILAN, NORRTÄLJE 0176-133 16 www.vandrarhemnorrtaelje.se	COOP KONSUM ÖSTHAMMAR 0173-108 64 www.coop.se COOP KONSUM ÖREGRUND 010-741 27 30 www.coop.se COOP KONSUM, TROSA 010-741 46 90 www.coop.se GRINDA LANTHANDEL, GRINDA 08-542 494 91 www.grindawardshus.se GÄLLNÖ HANDELSBOD, BAR, CAFE & VANDRARHEM, GÄLLNÖ 08-571 661 17 www.gallno.se,facebook.com/ gallnohandelsbod HARÖ LIVS, GUMMERHOLMEN-HARÖ 08-571 571 91 www.harolivs.se INGMARSÖ LIVS, INGMARSÖ 08-542 460 20 ingmarso.livs@telia.com ICA NÄRA KASTBERGS, HÄLLNÄS 0294-220 05 www.ica.se ICA NÄRA, ÖREGRUND 0173-313 10 www.ica.se ICA BLIDÖ, BLIDÖ 0176-820 37 ICA BAROMETERN, BJÖRKÖ 0176-930 04 www.ica.se/barometern ICA GRÄDDÖ SKÄRGÅRDSHANDEL 0176-400 12 ICA TORGET SKÄRPLINGE 0294-102 55 www.ica.se ICA VÄDDÖ KASSEN, ÄLMSTA 0176-778 80 ICA NÄRA GUNS LIVS, NÄMDÖ 08-571 560 17 www.gunslivs.se LANDSORTS GÄSTHAMN & STUGOR 08-520 341 20, 0709-562 561 www.sjoblomsservice.se NORRA STAVSUDDA HANDEL 08-571 650 78 www.stavsudda-handel.se NÄTTARÖ LIVS, NÄTTARÖ 08-520 400 15 SPILLERSBODA LANTHANDEL 0176-22 10 01 www.spillersbodalanthandel.se
Badtunna/bastu	Gårdsbutik	
DOMARUDDEN, ÅKERSEGA 08-540 208 25 www.domarudden.se DJURÖNÄSET, DJURÖ 08-571 490 00 www.djuronaset.com LANDSORTS GÄSTHAMN & STUGOR 08-520 341 20, 0709-562 561 www.sjoblomsservice.se RÄVSTENS STUGBY, GRÄSÖ 0173-360 18 www.ravsten.se SÖDERARM – FYREN I ÅLANDS HAV 0176-432 12 www.soderarm.com	BERGS GÅRD RUM & RELAX, VÄSTERLJUNG-TROSA 070-495 49 32 www.bergsgard.nu NEDEGÅRDEN, SÖDRA STAVSUDDA 070-516 54 04 www.nedegarden.com	
Boule	Bondgård	
GRÄDDÖ SJÖLIV, GRÄDDÖ 076-793 76 17 www.graddosjoliv.se	BERGS GÅRD RUM & RELAX, VÄSTERLJUNG-TROSA 070-495 49 32 www.bergsgard.nu	
Gokart		
GOKART FÖR ALLA, MALSTA 0176-22 62 62 www.gokartforalla.se		

SVARTSÖ LANTHANDEL, SVARTSÖ
08-542 473 25
www.svartsolanthandel.se
SKANSHOLMENS SJÖKROG, HÖLÖ
08-551 550 66
www.skansholmen.com
SKÄRGÅRDSHANDLARNAN
www.skargardshandlarna.se
ÖSTANÄ LIVS, ROSLAGS-KULLA
08-543 531 00

Kiosk

DOMARUDDENS FRILUFTSGÅRD,
ÅKERSEGA
08-540 208 25
www.domarudden.se

Apotek/systemombud

SVARTSÖ LANTHANDEL, SVARTSÖ
08-542 473 25
www.svartsolanthandel.se

Postombud

SVARTSÖ LANTHANDEL, SVARTSÖ
08-542 473 25
www.svartsolanthandel.se

Bageri

BETTANS HEMBAGERI, GIMO
0173-120 20
www.bettanshembageri.se
NILSSONS BAGERI, TROSA/NYKÖPING
0156-123 94 (Trosa),
0155-212 325 (Nyköping)
www.mekakonditori.se

Hantverk/inredning

ATELJÉN RAMVERKSTAN, ÖSTHAMMAR
070-357 03 03
Glas – Ram – Tryck
A-K:S PRESENT & HEMTEXTIL,
ÖSTHAMMAR
0173-212 04
BREVIKSLOGEN, RÅDMANSÖ
0176-428 06
CARINAS KÄRA TING, SKÄRPLINGE
070-672 99 23
www.facebook.com/carinas.kara
www.carinaskarating.se
CELIAS, ÖREGRUND
0707-20 36 48
www.celias.se
FORMLYCKA, ÖREGRUND
073-352 13 33
www.formlycka.se
FÄRDIGHUSET, ÖREGRUND
0173-300 53
www.fardugshuset.se

GUSTAVSBERGS PORSLINSFABRIK,
VÄRMDÖ
08-570 35 663
www.gustavsbergsporslins-
fabrik.se
HANTVERKETS HUS, LÖVSTABRUK
0294-311 17
www.hantverketshus.se
HANTVERKET I ÖREGRUND
Strandgatan 8, 073-151 10 05
facebook.com/hantverketore-
grund
KLOCKARGÅRDEN, ÖREGRUND
0173-300 65
www.klockargarden.nu
KULANS BOD & GALLERI, BLIDÖ
070-517 12 53,
www.kulan.org
LEUFSTA HANDKRAFT, SKÄRPLINGE
0294-233 43
www.leufstahandkraft.se
MAUDS HEMSLÖJD, RÄFSNÄS
0176-403 92
NEDEGÅRDEN, SÖDRA STAVSUDDA
070-516 54 04
www.nedegarden.com
SUNDBODEN, ÖREGRUND
0173-133 64, 0709-46 84 18
www.sundboden.se
SKÄRGÅRDSHANTVERK,
GRISSEHAMN
070-331 24 10
www.skargardshantverk.nu
SOLBERGA GÅRD, RUNMARÖ
08-571 520 61
www.solbergagard.nu
SJÖPRICKEN KERAMIKVERKSTAD,
LANDSORT
08-520 341 05, 073-231 90 01
www.landsort.com
ÅLANDS JAKT & FISKEMUSEUM,
ECKERÖ
+358 (0)18 382 99
www.jaktfiskemuseum.ax,
facebook.com/jaktfiskemuseum

Loppis/antikt

EPOKGÅRDEN, ÖREGRUND
0173-302 00
www.epokgarden.se
SOLBERGA GÅRD, RUNMARÖ
08-571 520 61
www.solbergagard.nu
VILLA DAGMAR, FURUSUND
070-757 57 46, 076-212 98 97
www.villadagmar.se

Galleri/Konst/ konsthantverk

RODDARHUSET I VAXHOLM
0734-34 36 10
www.roddarhuset.se
SKÄRGÅRDSHANTVERK,
GRISSEHAMN
070-331 24 10
www.skargardshantverk.nu
VILLA DAGMAR, FURUSUND

070-757 57 46, 076-212 98 97
www.villadagmar.se
ÅLANDS JAKT & FISKEMUSEUM,
ECKERÖ
+358 (0)18 382 99
www.jaktfiskemuseum.ax
facebook.com/jaktfiskemuseum

Museum

ALBERT ENGSTRÖMMUSEET,
GRISSEHAMN
0176-308 90
www.albertengstrom.se
ARTIPELAG, VÄRMDÖ
08-570 130 00
www.artipelag.se
BATTERI ARHOLMA
Kustförsvarmuseum, Arholma
0176-560 40
www.batteriarholma.se
FORSMARKS KRAFTVERK
0173-500 15
www.vattenfall.se/forsmark
MOPEDUM SV NOSTALGIMUSEUM,
NYNÄSHAMN
08-520 132 00
www.mopedum.se
ORNÖ MUSEUM, ORNÖ
070-796 18 18
www.ornomuseum.se
ROLAND SVENSSON MUSEET, MÖJA
070-553 973 23
www.moja.nu/roland-svensson-
museet
SIARÖFORTET, LJUSTERÖ
08-24 30 90
www.blidosundsbolaget.se
SJÖFARTSMUSEET, ÄLMSTA
0176-502 59
www.sjofartsmuseet.se
MUSEET HAMN, FISKSÄTRA
08-570 311 10
www.hamnmuseum.se
MÖJA HEMBYGGSMUSEUM, MÖJA
0705-73 83 13
www.hembygd.se/stockholm/moja
SEGELFARTYGET T/S CONSTANTIA
070-577 32 33
www.constantia.se
SKÄRGÅRDMUSEET, STAVSNÄS
08-571 502 14
www.skargardsmuseet.org
VAXHOLMS FÄSTNINGS MUSEUM
08-541 311 10 (info)
08-541 333 61 (bokning)
www.vaxholmsfastning.se
SJÖKVARTERET, MARIEHAMN
+358 (0)18 160 33
www.sjokvarteret.com
ÅLANDS FOTOGRAFISKA MUSEUM,
Bastövägen 7, Pålshöle
+358 (0)18 439 64, alands.foto-
grafiska.museum@aland.net
www.alandsfotografiskamuseum.
com
ÅANDS JAKT & FISKEMUSEUM,
ECKERÖ
+358 (0)18 382 99
www.jaktfiskemuseum.ax
facebook.com/jaktfiskemuseum

Gästhamn

FRITIDSBYNN KAPELLSKÄRET
070-880 08 38
www.fritidsbyn.se
GRISSEHAMNS MARINA & CAMPING
0175-330 30 (camping),
0175-306 49 (marina)
www.grisslehamnsmarina.se
GRINDA WÅRDShUS
08-542 494 91
www.grinda.se
GRÄDDÖ MARINA, RÅDMANSÖ
0176-409 00
www.graddomarina.se

INGMARSÖ GÄSTHAMN, INGMARSÖ
08-542 46 363, 073-552 35 08
www.ingmarsogasthamn.se
LANDSORTS GÄSTHAMN & STUGOR
08-520 341 20, 0709-562 561
www.sjoblomsservice.se
LIDÖ WÅRDShUS
0176-404 99
www.lidovardshus.se
NYNÄSHAMNS GÄSTHAMN
08-520 116 35
www.nynashamn.se/gasthamn
ORNÖ BÅTVARV
08-501 581 00
www.ornobatvarv.se
SKANSHOLMENS SJÖKROG, MÖRKÖ
08-551 550 66
www.skansholmen.com
TROSA GÄSTHAMN
0156-161 11, 070-227 36 31
www.trosagasthamn.se

Marina/Varv

BERGSHAMRA VARV, BERGSHAMRA
0176-26 20 68
www.bergshamrarvarv.se
DYVIKS MARINA, ÅKERSEGA
08-543 543 00
www.dyvik.se
GRISSEHAMNS MARINA
0175-306 49
www.grisslehamnsmarina.se
GRÄDDÖ MARINA, RÅDMANSÖ
0176-409 00
www.graddomarina.se
KANHOLMSFJÄRDENS MARINA,
DJURHAMN
08-571 631 64
www.kanholmsfjardensmarina.se
DREVDALAR, SKÄRPLINGE
070-224 66 48
www.drevdelar.se

ORNÖ BÅTVARV, ORNÖ
08-501 581 00
www.ornobatvarv.se
RAMSMORA VARV, LJUSTERÖ
08-542 400 00
www.ramsmora.se
SVINNINGE MARINA, ÅKERSEGA
08-540 631 55
www.svinningemarina.se
ÖREGRUNDS BÅTVARV, ÖREGRUND
0173-304 23
www.oregrundsbatvarv.se

Turistbyråer

DESTINATION DALARÖ
08-501 508 00
www.dalaro.se
MUSKÖ TURISTBYRÅ
08-500 454 10
www.ludvigberg.se
MÖJA TURISM
08-571 640 53
www.mojaturistinfo.se
NYKÖPINGS TURISTBYRÅ
0155-24 82 00
www.visitnykoping.se
NYNÄSHAMNS TURISTBYRÅ
08-520 737 00
www.visitnynashamn.se
NÄTTARÖ TURISTBYRÅ
08-520 400 55
turistbyra@nattaro.se
ORNÖ TURISTBYRÅ
08-501 563 05
www.lidovardshus.se
OXELÖSUNDS TURISTBYRÅ
0155-383 50
www.nynashamn.se/gasthamn
TROSA TURISM
0156-522 22
www.trosa.com
UTÖ TURISTBYRÅ
08-501 574 10
www.utoturistbyra.se
VAXHOLMS TURISTBYRÅ
08-541 314 80
VISIT ROSLAGEN
0767-650 660
www.roslagen.se
VISIT VÄRMDÖ
08-570 346 09
www.varmdo.se
VÄDDÖBYGDENS
TURISTINFORMATION
0176-20 89 00
www.vaddobygden.se
LÖVSTABRUKS TURISTINFORMATION
0295-202 20,
0295-214 06 (bokning)
www.vallonbruken.nu,
www.bokauppland.se
ÅLANDS TURISTFÖRBUND
+358 (0)18 240 00
www.visitaland.com

Skräddarsydd paket

BO & KAJAK, ÖREGRUND
070-28 05 442
www.bokajak.se
SÖDERARM – FYREN I ÅLANDS HAV
0176-432 12
www.soderarm.com

Sjöpolisen

SJÖPOLISEN I STOCKHOLMS LÄN
010-563 73 26
Tips till sjöpolisen 114 14
www.polisen.se
www.batsamverkan.se

Sjöräddningen

(vid allvarlig olycka ring 112)
Arkösund, 0705-80 81 24
Möja, 0705-80 81 22
Räfsnäs, 0705-80 81 18
Trosa, 0705-80 81 23
Stockholm, 0705-80 82 01
Öregrund, 0705-80 81 17

Övrigt

Arkitekt

KREAPLAN ARKITEKTKONTOR, ÖSTHAMMAR,
0173-100 10
www.kreaplan.se

Bastu/försäljning

BASTUSPECIALISTEN, BROMMA
08-445 14 10
www.bastuspecialisten.se

Bastutält

MOBIBA
0708-11 08 88
www.mobiba.se

Bergsprängning

NJ MARK
070-602 32 42

Bilar

CLUBCAR ELBILAR, VALLENTUNA
08-10 82 83
www.clubcar.se

Bilbärgning

ASSISTANCEKÄREN, ÖSTHAMMAR
0706-48 56 51
assistancekaren.se

Bio

STUDIO LAGNÖ, TROSA
0156-224 70,
www.studiolagno.se

Blommor/trädgård

EDS HANDELSTRÄDGÅRD, ÖSTHAMMAR
0173-108 99
www.edstradgard.se

Bogsering

SJÖENTREPRENADER, INGMARSÖ
070-347 49 01
www.sjoentreprenader.se

Bokhandel

ROSLAGENS BOKHANDEL, NORRTÄLJE
0176-199 70
www.roslagensbokhandel.se

Bryggor

HELSELIUS BYGG & EL, STOCKHOLM
070-533 76 06
www.sjotransporter.com
MARINFLYTBRYGGAN, SPILLERSBODA
0176-22 16 35
www.marinflytbryggan.se
SJÖENTREPRENADER, INGMARSÖ
070-347 49 01
www.sjoentreprenader.se
SJÖMASKINER, KATRINEBERG
08-500 404 00
www.sjomaskiner.com

Brunn/borr/gräv/ bryggor

BRUNN EKO VÄRME
070-750 90 94

Bränneri

NORRTÄLJE BRENNERI, LOHÅRAD
0176-22 71 30
www.norrteljebrenneri.se

Byggbolag

COBAB SVERIGE, NORRTÄLJE
0176-25 05 00
www.cobab.se

Bygg/byggtjänster

BEIJER BYGGMATERIAL, ÖSTHAMMAR
075-241 29 80
www.beijerbygg.se
FROMS BYGG, NORRTÄLJE
070-770 03 08

GRÄDDÖ BYGG & SNICKERI, GRÄDDÖ
070-723 41 20
www.graddobygg.se
LJUSTERÖ SERVICE CENTER, LJUSTERÖ
072-527 20 55
www.ljusteroservicecenter.se
MAGNUS FALK ENTR, ÖSTHAMMAR
0173-500 25
www.falkentreprenad.com
NIKLAS GUSAVSSON BYGG, YXLAN
0768-81 61 77
www.ngbygg.se
NILS SCHÖNBERGS BYGG & FASTIGHETSSERVICE, BERGSHAMRA
0176-26 05 21, 0709-260 521
www.schonbergsbygg.se
SÄLLSTRÖM BYGG, BERGSHAMRA,
0708-26 13 34
www.sallstrombygg.se

Byggsäckar

SEABAG, N STAVSUDDA
08-409 190 50
www.seabag.se

Båtar/försäljning

ARRONET, ÖSTHAMMAR
0173-212 35
www.aronet.se

Båtbyggeri

ERIKSSONS BYGGERI & BÅTBYGGARSKOLA, INGMARSÖ
08-542 461 36

Båtförvaring/ båtservice/reparationer

HEDBERG MARIN, GRÄDDÖ
0709-788 488, 0702-821 783
(butik)
www.hedbergmarin.se
RAMSMORA VARV, LJUSTERÖ
08-542 400 00
www.ramsmora.se

Båttillbehör

GRÄDDÖ MARINA, RÅDMANSÖ
0176-409 00
www.graddomarina.se
HEDBERG MARIN, GRÄDDÖ
0709-788 488, 0702-821 783
(butik)
www.hedbergmarin.se
LÖTENS MEKANISKA/DREVELLAR, SKÄRPLINGE
070-224 66 48
www.drevdelar.se

Café

EDS HANDELSTRÄDGÅRD, ÖSTHAMMAR
0173-108 99
www.edstradgard.se
HÄLSOKRAFT, NORRTÄLJE
0176-26 84 88
www.halsokraftnorrtalje.se
RODDARHUSET I VAXHOLM
0734-34 36 10
www.roddarhuset.se

Café/glass

TROSA PARKGOLF, Nyängsv 1 (öppet fr valborg till sista september med reservation för dåligt väder)
070-404 16 09
www.trosaparkgolf.se

Catering

BULLANDÖ KROG, VÄRMDÖ
08-571 458 54
www.bullandokrog.se
SIR PERCYS CATERING, SIMPNÄS
0176-525 12, 070-175 91 88
www.sirpercyscatering.se
SKÄRGÅRSCATERING, GRÄSÖ
073-971 51 12
www.skargardscatering.se
ÖRÄTT, SVARTSÖ
08-542 47 010
www.oratt.se

Däck/verkstad

SVENNES DÄCKSERVICE, HÄLLNÄS
0294-220 37
VAXHOLMS DÄCK
08-541 335 50
www.vaxholmsdack.se

Ekobutik

HÄLSOKRAFT, NORRTÄLJE
0176-26 84 88
www.halsokraftnorrtalje.se

Ekofrisör

HÄLSOKRAFT, NORRTÄLJE
0176-26 84 88
www.halsokraftnorrtalje.se

Elservice/installation

ELAJO, ÖSTHAMMAR
0173-178 00
www.elajo.se
ELTJÄNST KARLBOM, ÖSTHAMMAR
0173-217 44
www.elkedjan.se
GRÄDDÖ ELINSTALLATIONER
0709-556 636
www.graddoel.se
HELSELIUS BYGG & EL AB
070-533 76 06
www.sjotransporter.com
ELGUBBEN, DJURHAMN
0708-11 12 03, www.el-gubben.se

Entreprenad/ markarbeten

PERSSENS SCHAKT & ENTR., ÖSTHAMMAR
070-562 72 82
www.perssens-schakt.se
SÖREN GUSTAVSSON ENTR, ÖSTHAMMAR
070-222 02 02
www.sorengustavssonentreprenad-osthammar.clearsearch.se

Fastigheter/mäklare

DALARÖ SKÄRGÅRDSFÖRMEDLING
08-501 518 80
www.dalaroskargard.se
VASALLEN, RINDÖ HAMN
0708-42 12 97
www.rindohamn.se

Festlokal

OAXEN BYGDEGÅRD, MÖRKÖ
070-453 85 33
www.oaxenbygdegard.se
PENSIONAT GRANPARKEN, NORRTÄLJE
0176-103 54
www.granparken.com, facebook.com/pensionat-granparken
RÅDMANSÖ BYGDEGÅRD, GRÄDDÖ
0176-406 09
www.radmanso-bygdegard.se

Fisk/skaldjur/rökeri

KALLES FISK, HÄLLNÄS
0294-231 10, 070-559 86 78
www.kallesfisk.nu
HÄLLSTRANDS FISK, HÄLLNÄS
070-544 85 56, 0294-233 19
www.hallstrandsfisk.se
P-G PERSSENS FISKERI, HÄLLNÄS
0294-303 47, 073-035 80 71

Fotograf-Allt inom foto

HG BILD, NYNÅSHAMN
08-520 159 00
www.facebook.com/HGBild
ROINES FOTO, GRÄDDÖ
070-314 49 43

Frisör

GRÄDDÖSALONGEN, GRÄDDÖ
0176-401 41, ingela.wickman@hotmail.com
GRÄSÖ KLIPPBOD, GRÄSÖ
0173-362 03
www.grasoklippbod.se
HOVDEGÅRDS HERRFRISERING, ÖSTHAMMAR
0173-101 70, 070-551 01 70
HÅRATÄLJÉN, ÖSTHAMMAR
073-915 99 18
www.facebook.com/harateljén
SALONG STIL, NORRTÄLJE
0176-145 67
SLAPBACK VINTAGE & RETRO, TROSA
0156-177 70
www.facebook.com/Slapback
VINTAGE & RETRO
SKÖNHETSHÖRNAN, ÖSTHAMMAR
070-405 41 79
www.facebook.com/skonhetshornan

Fyrhjulingar

NYSTRÖMS MOTOR, SNESSLINGE
0173-140 04
www.nystromsmotor.se

Färg

FLÜGGER FÄRG, NORRTÄLJE
0176-20 61 00,
www.flugger.com
SÖRENS FÄRGKULTUR, NORRTÄLJE
0708-42 12 97
www.sorensfargkultur.se

Färg/Golv

NORDSJÖ IDE & DESIGN, ÖSTHAMMAR
0173-212 35, 070-787 87 68
www.roslagensgolvs.se

Glas

GLASKLART, ÖSTHAMMAR
0173-109 95
www.glasklart.se

Grus/jord

JIDSTRANDS ENTREPRENAD AB, BLIDÖ
070-562 33 88
PERSSENS SCHAKT & ENTR., ÖSTHAMMAR
070-562 72 82
www.perssens-schakt.se
REDERI AB SKÄRGÅRDSGRUS, GÄLLNÖ
08-570 331 95,
070-571 95 80
www.skargardsgrus.se
RODENÅKARNA, NORRTÄLJE
0176-767 50
www.rodenakarna.se
SKÄRPLINGE GRUS
070-312 31 32
www.sigbritt.se
WETERBERGS GRUS, DJURHAMN
070-349 22 04
www.nordanvind.se

Gräv/muddring

SJÖENTREPRENADER, INGMARSÖ
070-347 49 01
www.sjoentreprenader.se

Guldsmed

GULDSMEDERNA, NORRTÄLJE
0176-156 56
www.guldsmederna.se
PORATHS GULD, NORRTÄLJE
0176-101 62
www.guld.net

Hydraulik

NYSTRÖMS MOTOR, SNESSLINGE
0173-140 04
www.nystromsmotor.se
ÖSTHAMMARS INDUSTRIHYDRAULIK
0173-25 28 50
www.industrihydraulik.se

Hälsa/skönhet/fotvård

BLOMQVISTS MEDICINSKA FOTVÅRDSMOTTAGNING, ÖSTHAMMAR
072-702 14 62
www.blomqvists-fotvard.se
HÄLSOKRAFT, NORRTÄLJE
0176-26 84 88
www.halsokraftnorrtalje.se

Industrimontage

RITAB, ÖSTHAMMAR
0176-217 90
www.ritab.se

Industritomter

KARLSVIKEN, NORRTÄLJE
0176-66 68 00
www.karlsviken.se

Inredare

INDOOR STYLING & DESIGN, NORRTÄLJE
0708-118 656

Järngjuteri

ALUNDA JÄRNGJUTERI
0174-101 94
www.alundajarngjuteri.se

Kakel/badrum

ÅKERLUND GRUND & KAKEL, NORRTÄLJE
070-795 48 51
www.akerlundsgrundochkakel.se

Kamin/spis

ELDABUTIKEN, NORRTÄLJE
0176-142 00
www.soderlindsvedspisar.se
SPISDOKTORN, ARNINGE
08-540 203 95
www.spisdoktorn.se

Kläder

4WORK YRKESKLÄDER, NORRTÄLJE
010-199 35 30
www.4work.se
MUSKOT FASHION, ÖREGRUND
Hamngatan 10
www.muskotfashion.se

Lås

LÅSSERVICE, ÖSTHAMMAR
0173-108 95

Lägenheter

ROSLAGSBOSTÄDER
0176-20 75 00
www.roslagsbostader.se

Marina utbildningar

HEDBERG MARIN, GRÄDDÖ
0709-788 488, 0702-821 783
(butik)
www.hedbergmarin.se

Markskruv

SLUTA GRÄV, ÖSTHAMMAR
070-551 24 52
www.slutagrav.se

Maskinuthyrning/ markarbeten

GEAB, ÖSTHAMMAR
0173-109 95
www.glasklart.se

Massage

HÄLSOKRAFT, NORRTÄLJE
0176-26 84 88
www.halsokraftnorrtalje.se

Måleri

STRÖMBERGS RÖDFÄRGSMALNING
070-592 15 31
christer_stromberg@hotmail.se
TREVIS MÅLERI, RÅDMANSÖ
070-403 31 03, 070-722 01 15
www.trevismaleri.se
VIKLUNDS MÅLERI AB, RÅDMANSÖ
0176-22 50 89, 070-533 21 05
www.viklundsmaleri.com
ÖSTERGÅRDENS MÅLERI, HARGSHAMN
070-282 62 15

Måleri/hustvätt

SMEDBERGS MÅLERI, HALLSTAVIK
070-324 28 15

Naturum

NATURUM STENDÖRREN
0155-26 31 80
www.naturumstendorren.se

Naturupplevelse

BERGS GÅRD RUM & RELAX, VÄSTERLJUNG-TROSA
070-495 49 32
www.bergsgard.nu

Porslin/inredning

GUSTAVSBERGS PORSLINSFABRIK
08-570 35 663
www.gustavsbergsporslinsfabrik.se

Radiokanal

SKÄRGÅRDSRADION 90,2
08-506 121 90
www.skargardsradion.se

Reklam

JMR REKLAM, SKÄRPLINGE
070-894 96 66
www.jmr-reklam.com

Resebyrå

FREYS RESEBYRÅ, NORRTÄLJE
0176-555 95
www.freysresebyra.se

Second Hand

MALINS SECONDHAND, ÖSTHAMMAR
0173-463 49
www.malinssecondhand.se
SLAPBACK VINTAGE & RETRO, TROSA
0156-177 70
www.facebook.com/Slapback
Vintage & Retro

Sjökort/kompasser

PAPPERSTUGAN, ÄLMSTA
0176-523 69
www.pappersstugan.com
HUB PROJECTS
070-575 60 70
www.sjotransporter.se
SJÖENTREPRENADER, INGARSÖ
070-347 49 01
www.sjoentreprenader.se
SKÅN SJÖ FRAKT AB, NÄMDÖ
08-571 590 40, 070-750 90 90
UTÖ REDERI AB
08-679 58 30 (turupplysning)
08-571 546 10 (godsbokning)
08-501 570 25 (kontoret)
www.utorederi.se

Sjötransporter/frakt

SEABAG, N STAVSUDDA
08-409 190 50, www.seabag.se
SKÅNSJÖ FRAKT, NÄMDÖ
070-750 90 90
www.skansjofrakt.se
SJÖENTREPRENADER, INGARSÖ
070-347 49 01
www.sjoentreprenader.se
WESTERBERGS GRUS/NORDANVIND, DJURÖ, 070-349 22 04
www.nordanvind.se
VÄRMDÖ SKÄRGÅRDSTRANSPORTER
08-570 331 95
www.varmdoskargards-transporter.se

Skadeservice

SKADESERVICE I ÖSTHAMMAR
0173-211 15 (jourtelefon)
www.skadeservice.se

Skomakeri/nycklar/kemtvätt

SKARINS SKO & NYCKELSERVICE, NYNÄSHAMN
08-24 39 93
Smycken/pärlor

PÄRLMAKERIET, RÅDMANSÖ
0739-526 189
www.parlamakeriet.se

Snickeri/inredning/utekök

TOTTE GRÖNWALL SNICKERI, FURUSUND, 0709-40 82 38

Staket/stängsel

DELKA PRODUKTER, HARGSHAMN
0173-230 77, www.delka.se

Strumpor/underkläder

SOMMARBACKENS ULLBOD
0221-516 79, www.ullboden.se

Städning

HUSTOMTEN LARSSON, ÖSTHAMMAR
070-530 29 61

Städ/trädgård

LJUSTERÖ SERVICE CENTER, LJUSTERÖ
072-527 20 55
www.ljusteroservicecenter.se

Såg/snickeri

BERGSHAMRA SÅG & SNICKERI
0176-26 02 10
www.bergshamrasag.se
RÄFSNÄS SÅG, GRÄDDÖ
0176-402 65
www.rafsnassag.se

Sällskap/föreningar

MUSEIFÖRENINGEN SVERIGES FRITIDSBÅTAR
www.veteranbaten.se
SKÄRGÅRDSSTIFTELSEN
08-123 124 00
www.skargardsstiftelsen.se
VETERANTRAKTORKLUBBEN, NORRTÄLJE
www.veterantraktorklubben.nu
VÄNFÖRENINGEN S/S NORRTÄLJE
www.ssnorrtelje.se/vanforeningen

Tak/verktyg

TAKSOPEN
070-766 50 83
www.taksopen.se

Tandläkare

ENGLESSONS TANDLÄKARPRAKTIK, ÖSTHAMMAR
0173-104 98
TEAM THOMSSON, ÅKERSBERGA
08-540 881 00
www.teamthomsson.se
UPPLANDS TANDVÅRD, ÖSTHAMMAR
0173-106 07
www.upplandstandvard.se

Taxi/buss

FRÖTUNA TAXI & BUSS, RÅDMANSÖ
0176-26 90 65
www.frotunataxiobuss.se

Trädgårdsmaskiner

NYSTRÖMS MOTOR, SNESSLINGE
0173-140 04
www.nystromsmotor.se
SKÄRPLINGE MASKIN, SKÄRPLINGE
0294-221 51

Utbildning/förarbevis

NYSTRÖMS MOTOR, SNESSLINGE
0173-140 04
www.nystromsmotor.se

Utbildning/båtbyggare

ERIKSSONS BYGGERI & BÅTBYGGARSKOLA, INGARSÖ
08-542 461 36
SJÖSKOLAN PÅ BECKHOLMEN
08-661 09 09
www.sjoskolan.se

Utemöbler

KARLAVAGNEN, ÖSTHAMMAR
070-687 18 76
www.osthammarsjarn.se

Vatten/värme

HJP VVS, HÄLLNÄS
070-130 73 37

Veterinär

KVISTHAMRA VETERINÄRKLINIK, NORRTÄLJE
0176-22 33 02
www.kvisthamraveterinar-klirik.se
ROSLAGENS SMÅDJURSKLINIK, NORRTÄLJE
0176-108 08
www.rsdk.se

Zoologisk handel

NORRTÄLJE ZOO, NORRTÄLJE
0176-153 45
www.norrtaljezoo.com

Servicefolk »Vi hjälper dig med allt möjligt. Från tvätta båten, bärga bilen till spränga berg och borra brunn.«

4WORK
YRKESKLÄDER
JÄRFÄLLA NORRTÄLJE SOLLENTUNA SÄTRA

ASSISTANCEKÄREN
Östhammar Alunda Gimo Österbybruk
0173-600 50 020-912 912
Bärgning av alla fordon, starthjälp, jourreparationer, låsöppning & transporter
www.assistancekaren.se

ELGUBBEN AB
Allt inom el, vvs, bygg, marinteknik, försäljning
0708-11 12 03
www.el-gubben.se

SÄLLSTRÖMS Snickeri & Bygg AB
0708-26 13 34
www.sallstrombygg.se

Byggvaror av rätta virket
Vi levererar till Er med bil eller egen båt i mellanskärgården.
BERGSHAMRA SÅG
0176-26 02 10 • www.bergshamrasag.se

VI BYGGER ALLT!
• Vi hjälper er från bygglov till slutbesiktning
• Erfarenhet av större och mindre byggnationer
• Gedigna hus med kvalitet
• Total eller delad entreprenad
ROSLAGSBYGGARE
0176-25 05 00 • www.roslagsbyggare.se

DREVDLAR.SE
Ersättningsdelar till Volvo Penta
"Profits på drivlina och reservdelar"
Lötens Mekaniska
Löten 311 819 61 Skärplinge
Ingemar 070-2246648 Bengt-Olof 070-2057482 info@drevdelar.se

BEIJER BYGGMATERIAL
Östhammar
Tel 075-24129 80
Edsvägen 2, Östhammar

elajo
Elservice, Installationer
Mekanik
0173-178 00 www.elajo.se

Vill du också synas här i vår Skärgårdsguide? Ring oss på tel 0176-181 90 eller 0709-701 901 och boka plats redan nu!

Taxi • Rundturer • Charter med svävare i Mellanskärgården!

Anders Thorén, Djurö • trafiklinjer.se • 070-311 94 54

Hjälp oss att rädda dig.

Vi är en ideell förening utan bidrag från staten. Ditt stöd behövs för att vi ska kunna rädda liv till sjöss. Ge ett bidrag eller bli medlem på sioraddning.se. Du kan också ringa 077-579 00 90.

Dina pengar kommer fram! Vi har 90-konto och kontrolleras av Svensk Insamlingskontroll.

GÄLLER DET Träbåtar? DÅ GÄLLER DET OCKSÅ OSS! Nyhet! Båttvätt!
Båtbyggarskola
Fullständig varvsrörelse
ERIKSSONS BÅTBYGGERI & BÅTBYGGARSKOLA AB
Box 15, 130 25 INGARSÖ
08-542 461 36 batservice@swipnet.se

Froms Bygg
ANDERS: 070-770 03 08
fromsbygg@eternet.se

1960 FE 2016 FURUSUNDS EL
VÅR KUNSKAP - ER SÄKERHET
www.furusunds-el.se, info@furusunds-el.se
EGEN SERVICEBÅT I ROSLAGEN
Roslagen 0176-88 424, Stockholm 08-704 22 75,
Norrtälje 0176-10 140 "Välkommen!"

GLASklart
GLASMÄSTERI & BILGLAS
Verkstadsgratan 5, ÖSTHAMMAR
0173-109 95
osthammar@glasklart.se
www.glasklart.se
Centralgatan 3, TIERP, 0293-109 99
tierp@glasklart.se

Verkstadsvägen 5, ÖSTHAMMAR
GEAB
MASKIN & UTHYRNING
osthammar@glasklart.se
www.glasklart.se
0173-109 95

Kanholmsfjärdens
MARINA
- Auktoriserad service
- Försäljning motorer
- Sommar & vinterplatser
08-571 631 64
www.kanholmsfjardensmarina.se

Leta efter vårtecken

Vårens första tecken är båtmässan sägs det. Den brukar inviga årstiden tidigt i mars, innan vitsipporna exploderar av prakt och tranorna har landat. Bland montrar med fendrar, fiskespön och senaste båtmodellen väcks längtan efter sjösättning och semester i skärgården. Vad är vårtecken bland dessa bilder?

Skicka in ditt svar till info@magasinskargard.se eller Magasin Skärgård, Gräddö Varvsväg 12, 760 15 Gräddö. Glöm inte fylla i namn, adress, ålder, yrke och intressen, så vi får lära känna dig lite grann. Och berätta gärna var du hittade ditt magasin. Tack på förhand.

FOTO: ROINE KARLSSON

1 Skärgårdscupen startar

2 Amfibiemannen går av stapeln

3 Ejderhus bäddas med tång

4 Igelkotten vaknar till liv

5 Tofsvipan anländer

6 Gotska sandön öppnar

7 Traktorklubben sågar ut is

8 Badortsdagarna invigs

Vi gratulerar vinternumrets vinnare: Idun Winbladh 6 år från Järna som hittade sitt ex på Vagnhärads badhus, Torbjörn Johnson 71 år i Norrtälje som fann ett magasin hos Elon, Lisbeth Stockenstrand, Norrtälje som tog en tidning hos Mormors Prylar samt Lars Lundberg, pensionerad fd generalsekreterare, bosatt på Vendelsö, som fick tag i tidningen vid ångbåtsbryggan på Ornö. Stort grattis allihop – ni vann myggsydd från TicMera. Rätt svar var 8 st tomtar inklusive den på sid 82.

KÖP BILJETTER PÅ
TRÄDGÅRDS-
MÄSSAN
- SPAR TID OCH PENGAR

TRÄDGÅRDS- MÄSSAN 21-24 APRIL 2016

TORSDAG - SÖNDAG 9.00-18.00

KLIAR DET I DE GRÖNA FINGRARNÄ? PÅ NORDISKA TRÄDGÅRDAR 2016 TAR VI DIG TILLBAKA TILL NATUREN GENOM ATT VISA DIG VÄXTERNA, TILLBEHÖREN OCH TRÄDGÅRDSMASKINERNA SOM KAN FÖRVANDLA UTEPLATSEN TILL DITT EGET LILLA PARADIS. VÄLKOMMEN!

NORDISKA
TRÄDGÅRDAR

I SAMARBETE MED FOR - FRITIDSODLINGENS RIKSORGANISATION

Filippinerna väntar på dig.

Varmt välkomna till vårt hotell i paradiset nästa vinter.
Flyg och boende i två veckor. Pris från 15.000:-

FREYS RESEBYRÅ
www.freysresebyra.se

Tullportsgatan 7
761 30 Norrtälje

Tel 0176 - 555 95
info@freysresebyra.se